17 ՕԳՈՍՏՈՍ 1994, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 156 (659)

Ազգ

Azg
armenian daily

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՇԿԱՆԴ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ջո Քենեդին պահանջում է առավել ջանքեր Ղարաբաղի համար

ԲՈՍՏՈՆ, 14 ՕԳՈՍՏՈՍ, AGBU-AIS: Օգոստոսի 13-ին «Բոստոն Գլոբ» հայտնի թերթում գրած հոդվածում կոնգրեսական Ջոզեֆ Քենեդին նախագահ Քլինթոնի վարչությունից պահանջել է առավելագույն ջանքեր ի գործ դնել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման գործում: Նրա ասելով, հակամարտ կողմերից ոչ մեկը ոչինչ չի շահի հակամարտության շարունակումից, հետեւաբար անհրաժեշտ է, որ Մ. Նահանգներն օգնի համակարգելու Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԽ-ի առաջարկած լուծման տարբերակների գլխավոր կետերը, հասկանալ ռազմական գործողությունների դադարեցումից հետո կողմերին անվտանգության երաշխիքներ տալու գործում: Քենեդիի համաձայն, Վաշինգտոնը պետք է մտնի Լեռնային Ղարաբաղում խաղաղապահ ուժերի տեղակայման հարցում: Այդ ուժերը, նրա կարծիքով, բաղկացած պետք է լինեն ոչ միայն ռուսաստանյան միավորներից, այլ նաեւ այլ երկրներից: Ըստ Քենեդիի, ամերիկյան դիվանագիտական վճռական ջանքերն այդ տարածաշրջանում կարող են առահով հիմք հանդիսանալ տարածաշրջանային տնտեսության զարգացման եւ հետագա բարգավաճման մեջ Մ. Նահանգների մասնակցության համար:

ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ

Ռուս նախարար Սերգեյ Շոյգուն ժամանեց Երեւան

Ռուս-հայկական միջկառավարական համաձայնագիր

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Ռուսաստանի քաղաքացիական պաշտպանության, արտակարգ իրավիճակների եւ տարերային աղետների հետեւանքների վերացման գործերի նախարար Սերգեյ Շոյգուն այսօր Մոսկվայից ժամանեց Երեւան:

Ինչպես հայտնեցին ՀՀ արտակարգ իրավիճակների պետվարչության մամուլի կենտրոնում, օգոստոսի 17-ին Հայաստանի մայրաքաղաքում միջկառավարական երկկողմ համաձայնագիր կստորագրվի արդյունաբերական վթարների, տարերային աղետների կանխման եւ դրանց հետեւանքների վերացման բնագավառի համագործակցության վերաբերյալ:

Ռուսաստանի պատվիրակությունը, որի կազմում է նաեւ ԱՊՀ երկրների արտակարգ իրավիճակների միջպետական խորհրդի նախագահ Վիկտոր Վլադիմիրովը, մտադիր է այցելել Հայաստանի հյուսիսային աղետյալ շրջաններ:

Կուչման եւ Բալցինը քննարկեցին Սեւծովյան նավատորմի հարցը

ՍԵՎԱՍՏՈՊՈԼ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երկուշաբթի օրը Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի եւ Սեւծովյան նավատորմի հրամանատար Էդուարդ Բալցինի հեռախոսազրույցի ընթացքում քննարկվեցին Սեւծովյան նավատորմի հետագա ճակատագիրը, խարսխակայանների հարցերը: Ինչպես հայտնեց նավատորմին մոտ կանգնած մի աղբյուր, նախագահն ուզում էր պարզել հրամանատարի կարծիքը Ուկրաինայի եւ Ռուսաստանի նախագահների հանդիպումից առաջ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Ադրբեջանն առաջին նավթային համաձայնագիրն ստորագրեց ամերիկյան ընկերության հետ

Օգոստոսի 10-ին Վաշինգտոնի Հ. Ադամս հյուրանոցում ստորագրվեց առաջին նավթային համաձայնագիրը Ադրբեջանի եւ ամերիկյան մի ընկերության միջեւ: Ամերիկայի Հայկական համագումարի երեւանյան գրասենյակը, հենվելով «Վաշինգտոն փոստի» օգոստոսի 15-ի համարի վրա, տեղեկացնում է, թե համաձայնագիրն ստորագրել են Նյու Ջերսիում գտնվող «Բի-Էմ-Բի Օյլ ինթերնեշնլ» ընկերության նախագահ Ալի Բուզկուրտը եւ Ադրբեջանի նավթային ընկերության փոխնախագահ Իլհամ Ալիեւը՝ Հեյդար Ալիեւի որդին: Վերոհիշյալ համաձայնագիրն առաջինն է, որ կնքվել է Ադրբեջանի անկախացումից հետո, եւ ինչպես ասել է Ալի Բուզկուրտը, «Սա մի փոքրիկ քայլ է դեպի պայծառ ապագան: Ստորագրելով այդ համաձայնագիրը, ադրբեջանցիները ցույց են տալիս իրենց պատրաստակամությունը եւ կամեցողությունը, թե բաց են օտարերկրյա ներդրումների առջեւ»:

Մինչ այդ Ադրբեջանը բանակցություններ է վարում նաեւ «Բրիթիշ Փեթրոլիում», «ԱՄՈԿՈ», «ՅՈՒՆԻԿԱԼ», «ՓԵՆԶՕՅԼ» եւ մի շարք այլ խոշոր նավթարդյունաբերող ընկերությունների հետ Կասպից ծովի նավթի պաշարների շահագործման համաձայնագրերի նպատակով: Սակայն առաջին փաստաթղթի կնքումը հենց ամերիկյան ընկերության հետ միտումնավոր է:

Ինչպես նշել է Իլհամ Ալիեւը, այն ցույց է տալիս, թե մեծ որքան մեծ նշանակություն ենք տալիս ամերիկյան ներդրումներին:

Համաձայնագրի ստորագրմանը ներկա էին նաեւ կոնգրեսական Գարի Աքերմանը արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովից եւ ԱՄՆ-ում Ադրբեջանի դեսպան Հաֆեզ Փաշաեւը: Ի դեպ, «Վաշինգտոն փոստում» տպագրված լրատվությունը, ինչպես նշված է հոդվածի վերջում, տրվել է MGT Croup Wordwide ֆիրմայի կողմից, որն ըստ երեւույթին, Ադրբեջանի կողմից ֆինանսավորվող այն կազմակերպություններից է, որոնք ապահովում են ադրբեջանամետ հոդվածների տպագրությունն ամերիկյան մամուլում:

Ա. Հ.

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Մ. Սարգսյան. «Ադրբեջանը կրկին փորձում էր մեկուսացնել ԼՂՀ-ին»

ԶԱՐՈՒՀԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

Վերադառնալով Մոսկվայում կայացած եռակողմ հանդիպումից, երեկ ԼՂՀ արտգործնախարարի տեղակալ Մանվել Սարգսյանը պատասխանելով մեր հարցին, թե ինչպես է գնահատում փորձագիտական հանձնաժողովների քննարկումների արդյունքները, ասաց, թե միայն այն փաստը, որ առաջին անգամ կողմերի քննարկմանն էր ներկայացվել մի համաձայնագրի նախագիծ, ըստ որի երաշխավորվում միջազգային անվտանգության ուժեր, արդեն իսկ բանակցությունների տալիս էր յուրահատուկ բովանդակություն: Նրա կարծիքով, պետք էր նոր մոտեցում ցուցաբերել: Ուսի քննարկվել են մի շարք արժեքավոր առաջարկներ: Չնայած դրան կողմերի տեսակետները լուրջ փոփոխությունների չեն ենթարկվել: Ըստ դեպքի խաղաղ բանակցությունների ընթացքը չսուժի, ղարաբաղյան կողմը հնարավոր է համարել նրա ճշտված անվտանգության պայմաններում ուժերի դուրսբերումը ռազմական գործողությունների ընթացքում գրավված որոշ տարածքներից: Հակառակ դրան ադրբեջանական կողմը չհրաժարվեց ԼՂՀ-ին մեկուսացնելու ավանդական դժբախտ մոտեցումից, եւ միջազգային կազմակերպությունների միջոցով Լեռնային Ղարաբաղի վերահսկողությունն իրականացնելու ձգտումից, այդպիսով կարգավիճակի հարցը կանխորոշելով բանակցությունների ընթացքում:

«Ես կարծում եմ ադրբեջանական կողմը պետք է որոշակիորեն վերանայի իր հին ստերեոտիպերը, որն անորոշման բարեբեր ազդեցություն կունենա կայուն բանակցությունների ընթացքի հաստատման համար, մանավանդ կրակի դադարեցման պայմաններում», ասաց նա:

ԿՈՎԿԱՍ

Բողոքի ցույց Դաղստանում

ՄԱԽԱՉԿԱԼԱ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՄՆԱԲՔ: Խոլերայի համաճարակը չկանգնեց Դաղստանի Գերագույն խորհրդի շենքի մոտ հանրահավաքի կազմակերպմանը: Ինչպես հայտնեց «Ալիան» կուսակցության անդամ Մախոմեդ Ամենովը, լեզգի եւ ավար ժողովուրդների մոտ 100 ներկայացուցիչներ այսօր Մախաչկալայում անցկացրել են բողոքի ձեռնարկում, պահանջելով ձերբակալել Ադրբեջանի ոստիկանության աշխատակիցներին, որոնք այս տարվա հունիսին սպանել էին Ադրբեջանի Կուսարի շրջանի Փիրալ գյուղի լեզգի բնակիչ Յակուլ Միրզաբեկովին: Նրանք նաեւ պահանջել են անհապաղ ազատ արձակել այդ սպանության կապակցությամբ օրերս Կուսարի շրջկենտրոնում բազմահազարանոց հանրահավաքի ձերբակալված կազմակերպիչներին: Հիշեցնենք, որ այդ սպանությունից հետո, հունիսին բողոքի հակայական հավաքներ կազմակերպվում էին Կուսարի շրջանը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Խասբուլատովը Չեչնիայի ղեկավարի դեմ

ԳՐՈԶՆԻ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Չեչնիայում գտնվող Ռուսաստանի խորհրդարանի նախկին նախագահ Ռուսլան Խասբուլատովն ակտիվորեն մասնակցում է հանրապետության հասարակական կյանքին: Անցյալ շաբաթավերջին նրա նախաձեռնությամբ Չեչնիայի Շալինսկի եւ Ուրուս Մարտանովսկի շրջաններում անցկացվեցին հանրահավաքներ ի պաշտպանություն Ումար Ավտուրխանովի ժամանակավոր խորհրդի: Սակայն Չեչնիայի գործակալության հաղորդման համաձայն, ժողովուրդը հավանություն չի տվել այդ սադրիչ ձեռնարկումներին: Միաժամանակ հաղորդվում է, որ Ռուսլան Խասբուլատովը դարձել է ընդդիմադիր ուժերի ստեղծած պետական խորհրդի ղեկավարը: Այդ մասին այսօր հեռախոսով հայտնեց «ժողովրդական վստահության կառավարության» նախագահ Յարագի Մամոդաեւը: Նրա խոսքերով, պաշտպանության նախարար է նշանակվել ընդդիմադիր զինված կազմավորումներից մեկի հրամանատար Ռուսլան Լաբազանովը: Մամոդաեւը պնդում է, որ այդ որոշումն ընդունվել է հանրապետության հասարակական քաղաքական շարժումների եւ բնակչության, ինչպես նաեւ ավագների խորհրդի հետ խորհրդակցելուց հետո:

Պակիստանից 100 մլն դոլլար Ադրբեջանին

ԲԱՔՈՒ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Պակիստանը որոշել է 100 մլն ամերիկյան դոլլարի օգնություն ցույց տալ Ադրբեջանին: Կառուցվեն դեղորայք, բուժսարքավորումներ եւ գործիքներ: Ադրբեջանի առողջապահության նախարար Ալի Ինսանովն այս առիթով օգոստոսի 10-ից 23-ը կայցելի Պակիստան: Նշենք, որ Պակիստանում կենտրոնացած են ԱՄՆ-ի, Անգլիայի, Գերմանիայի եւ այլ արեւմտյան տերությունների դեղագործական ձեռնարկությունները, ինչը պայմանավորում է այստեղ թողարկված արտադրանքի ավելի մատչելի գները, քան Թուրքիայի, Իրանի կամ Հնդկաստանի համանման արտադրանքինն է:

ՕՐՎԱ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Ձերբակալվեց միջազգային խոշորագույն ահաբեկիչը՝ «Կառլոս»

ՓԱՐԻԶ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ, ՓԱՍՏ, BBC: Սուդանի անվտանգության ծառայության կողմից երեկ ձերբակալված միջազգային հանրահայտ ահաբե-

կիչ Իլյիչ Ռամիրես Սանչեսը, նույնինքն «Կառլոսը», այսօր հանձնվեց ֆրանսիական իշխանություններին: Շուրջ 2 տասնամյակ հետախուզման մեջ գտնվող ահաբեկիչը, որի անվան հետ են կապված 70-ական թթ. ամենաշմնելի ահաբեկչությունները, վերջերս Սուդան էր ժամանել դիվանագիտական կեղծ անձնագրով եւ գտնվում էր մշտական հսկողության տակ: Գերմանիայի արդարադատության մարմինները Ֆրանսիայից պահանջեցին վենեսուելացի 44-ամյա ահաբեկչի հանձնումը իրենց, քանի որ «Կառլոսը» կազմակերպիչն է համարվում նաեւ 1972 թ. Մյունխենի օլիմպիական խաղերի ընթացքում Իսրայելի 11 մարզիկների սպանդի եւ Բեռլինի ֆրանսիական մշակութային կենտրոնի պայթեցման: «Կառլոսի» առավել աղմկահարույց արարքները կապված են 1975 թ. Վիեննայում նավթարդյունաբերական երկրների կազմակերպության (OPEC) անդամ երկրների 11 նախարարների առեւանգման, 1974 թ. Փարիզի «Սեն Ժերմեն» հանրախանութում կատարված ահաբեկչության, 1983 թ. Մարսելի երկաթուղու կայարանի պայթեցման, 1976 թ. Էնտեբեում (Ուգանդա) «Էր Ֆրանս» ընկերության օդանավի առեւանգման եւ բազմաթիվ այլ հանցագործությունների հետ: Այդ եւ մյուս գործողությունների ընթացքում «Կառլոսի» կողմից գլխավորված միջազգային խոշորագույն ահաբեկչական կազմակերպությունն սպանել է 83 հոգու:

Գոլանից Իսրայելի հանգրվանային հեռացու՞մ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ, BBC, VOA: Մ. Նահանգների մայրաքաղաքում գտնվող Իսրայելի դիվանագետների համաձայն, այս օրերին խորհրդապահական բնույթի բանակցություններ են տեղի ունենում սիրիացի եւ իսրայելցի բանագնացների միջեւ, որոնց նպատակն է երկու երկրների միջեւ կայացնել խաղաղության մի պայմանագիր Գոլանի բարձրավանդակից իսրայելական բանակի հանգրվանային հեռացման նախապայմանով: Պետքարտուղար Քրիստոֆերի ղեկավարությամբ ընթացող բանակցություններում նախատեսվել է, ըստ միեւնույն աղբյուրների տվյալի, որ Իսրայելը մի քանի տարվա ընթացքում հանգրվաններով հետ քաշի իր զորքը Գոլանից, փոխանակ մի քանի ամսվա ժամանակաշրջանի, ինչը պահանջվում էր Դամասկոսի կողմից: Մյուս կողմից, Գազայի շրջանում պաղեստինյան ոստիկանությունը ձերբակալեց «Համաս» ծայրահեղական կազմակերպության 40 մարտիկների հարցաքննության համար: Թել Ավիվի ՊԱԿ-ի ղեկավար Արաֆաթից պահանջել էր չեզոքացնել ծայրահեղականներին, որոնք նախորդ օրն սպանել էին մեկ իսրայելցու եւ վիրավորել 6 արաբների Գազայում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Օգոստոսի 9-ի յետմիջօրէի ժամը 5.30-7.30, Սպիտակ տան կողմէ յատուկ ընդունելութիւն մը կազմակերպուած էր ի պատիւ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահին եւ անոր ընկերակցող պատուիրակութեան:

Նախագահ Քլինթընի հրաւէրով այս ընդունելութեան ներկայ գտնուեցան շուրջ 300 հրաւիրեալներ,

the former Soviet Union («Այնքան հաճելի է նախկին Խորհրդային Միութիւն արտայայտութիւնը»): Բնականաբար, ակնարկը այսօրուան անկախ հանրապետութիւններուն կ'երթար:

Տիկին Քլինթըն վստահեցուց, թէ Միացեալ Նահանգներու նախագահը մօտէն պիտի գործակցի Հայաստանի հետ: Նշեց թէ պիտի գտնեն

ցուած է: Սակայն, աւելի անդին, դիտել տուաւ նախագահը, Հայաստանը պէտք ունի ֆինանսական-տնտեսական օժանդակութեան: Նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան շնորհակալութիւն յայտնեց իր հասցէին եղած գնահատական խօսքերուն համար, զորս ան կը վերագրէ հայ ժողովուրդին, «որովհետեւ այդ ամէնը ձեռք բերուած են հայ ժողովուրդի կող-

ԱՅԺ

Սպիտակ տանը ընդունելություն՝ ի պատիվ Տեր-Պետրոսյանի

Հիլարի Քլինթոն. ԱՄՆ նախագահը պիտի սերտորեն գործակցի Հայաստանի հետ

Անցեալ օրերին Մ. Նահանգներից տարբեր թղթակցություններ ենք ստացել նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի այցի մասին: Դրանց մի մասն օգտագործել ենք մեր առօրյա լրատվությունների մեջ, մի մասը՝ ժամանցված լինելու պատճառով չենք հրատարակել: Առանձնացնում ենք դրանցից մեկը, որը հավելյալ տեղեկություններ է պարունակում Սպիտակ տանը կազմակերպված պաշտոնական ընդունելությունների մեկի մասին:

ամերիկահայ գաղութի զանազան հատուածներու ներկայացուցիչներ, հոգեւորականներ, Սպիտակ տան բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, որոնց շարքին՝ նախագահի ազգային ապահովութեան գծով խորհրդական Էնթընի Լէյք, յատուկ խորհրդական Ջորջ Ստեֆանոփուլոս, ինչպէս նաեւ ծերակուտականներ՝ Ռիչըրդ Լուգըր (Հանրապետական), Փիթըր Սայմըն (Դեմոկրատ), Քարլ Լեւին (Դեմոկրատ), Փարրիք Լիհի (Դեմոկրատ), կոնգրեսմէն Ջօ Քենեդի, Հայաստանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Հէրրի Գիլմոր, եւ այլ պետական դէմքեր:

Ընդունելութեան առաջին մասը կայացաւ Սպիտակ տան երկրորդ յարկի ընդարձակ սրահին մէջ, ապա ներկաները առաջնորդուեցան («Էսթ Րում»), ուր Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան եւ տիկինը, ընկերակցութեամբ նախագահ Քլինթընի եւ տիկին Հիլըրի Քլինթընի, մուտք գործեցին ներկաներու ծափերով:

Նախագահ Բիլ Քլինթըն բարեւ գալուստի երկու խօսք ըսելէ ետք, հրաւիրեց առաջին տիկին Հիլըրի Քլինթընը, որպէսզի զինք փոխարինէ եւ նախագահական պատգամը փոխանցէ, որովհետեւ այդ օր նախագահը կոկորդային բորբոքում մը ունեցած էր:

Տիկին Քլինթըն բացատրեց, թէ ազատ, անկախ Հայաստանը դժուար ճանապարհ կը կտրէ այսօր, նախագահութեամբ վեց տարի առաջ քաղաքական բանտարկեալի մը, որ այսօր կը ղեկավարէ ժողովրդավար երկիր մը: Ակնարկելով մը ան հետեւեալ հաստատումը ըրաւ՝ It is so nice to say

Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղաղ լուծումին առաջնորդող ուղիները: Նաեւ Հայաստան

պիտի շարունակէ ստանալ անձ գլուխ ամէնէն բարձր նիւթական օժանդակութիւնը:

Տիկին Քլինթընի բարի գալուստի խօսքերուն պատասխանեց Հայաստանի նախագահը, որը ըսաւ. «Մի կողմից ցաւում եմ, որ պարոն Քլինթոնի կոկորդը ցաւում է, բայց միւս կողմից ուրախ եմ, որ այդ ձեւով լսեցինք առաջին Լեդիի անուշ ձայնը»:

Նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան շնորհակալութիւն յայտնեց վերջին երեք տարիներուն Ամերիկայի կողմէ Հայաստանին ընծայուած մարդասիրական օժանդակութեան համար: Մանաւանդ որ, յառաջիկա տարուան համար աւելի լայն օժանդակութիւն ծրագրուած եւ խոստա-

մէջ»:

Անդրադառնալով Հայաստանի անկախութեան, նախագահը ըսաւ. «1991-

Օգոստոս 14. Լեւոն Տէր-Պետրոսյանը Լոս Անջելեսի միջազգային օդակայանում

ի ստացուած անկախութիւնը ձեռք բերուեցաւ 100 տարուայ զոհողութիւնով եւ այդ անկախութեան գինը այնքան բարձ եղած վճարած, որ այլեւս երբեք մեր ժողովուրդը չի հրաժարի դրանից»:

Ինձ յստակ է, որովհետեւ մեր առաջան լաւ պիտի լինի եւ մեր այսօրուան դժուարութիւնները բոլորը պիտի հարթուին: Այսօր յստակ է մեր ժողովուրդին համար, որ Ղարաբաղը Հայաստանի ապահովավայրն է: Թէ մենք առանձին չենք: Խաղաղութիւնը շատ մօտ է եւ խաղաղութիւնը մեզի համար կը նշանակէ երջանկութիւն:

Ապա ներկայ հրաւիրեալները մէկ առ մէկ ծանօթացան նախագահական շքախումբին հետ:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Վրաստանի հեռուստատեսությամբ հայերեն հաղորդումներ

Վրացական կառավարության որոշմամբ սեպտեմբեր ամսից վրացական հեռուստատեսության երկրորդ ծրագրով շաբաթական երեք անգամ մեկ ժամ տեւողությամբ «Կովկաս» խորագրով կտրվեն հայերեն հաղորդումներ: Հաղորդումների խմբագրության ռեժիսոր Ռոման Մացիաշվիլին տեղեկացրեց, որ հաղորդումները հնարավորություն կունենան դիտելու Վրաստանի տարածքում բնակվող ողջ հայությունը:

Վրացական հեռուստատեսությունում նախատեսվում է նաեւ հաղորդումներ հեռարձակել այլ ազգային փոքրամասնությունների՝ ռուսների եւ ադրբեջանցիների համար:

ՆՏ

«Համաստեղություն». Միջազգային պայմանագրեր Իրանի հետ

Օրերս Հայաստան վերադարձավ «Համաստեղություն» կորպորացիայի պատվիրակությունը, որը 15-օրյա այցով գտնվում էր Իրանում: Պատվիրակության ղեկավար, «Համաստեղության» պրեզիդենտ, Հայ վաճառականների միության նախագահ Մակիչ Դեմիրյանը հայտնել է, որ սա մասնավոր հատվածի առաջին պաշտոնական այցն էր Թեհրան, որի ընթացքում կնքվել են միջազգային մակարդակի մի շարք խոշոր պայմանագրեր: «Այս այցելությունը թույլ տվեց ավելի մոտիկից ծանոթանալ Իրանի տնտեսական եւ առեւտրային հագեցվածության վիճակին, ասաց Մ. Դեմիրյանը, որը թույլ կտա ճիշտ կողմնորոշվել առեւտրափոխանակության տեսականին ընտրելու հարցում»: Ինչպես նշեց Մ. Դեմիրյանը, մեկ ամսվա ընթացքում սպասվում է Իրանի պատվիրակության պատասխան այցը, որի ընթացքում Հայաստանում կբացվի իրանական ապրանքների ցուցահանդես: Կորպորացիան գրանցվել է այս տարվա մայիսի 11-ին եւ արդեն համագործակցում է Հնդկաստանի, Եգիպտոսի, Իտալիայի, Գերմանիայի, ԱՄՆ երկրների հետ, իսկ ապրանքները վաճառվում են շուկայականից 10-15 տոկոս զեղչ գներով:

ՆՏ

Հայաստանի պատկերը ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերում

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: ՄԱԿ-ի հովանավորությամբ գործող հայաստանյան կազմակերպություններից մեկը Միացյալ ազգերի զարգացման ծրագիրն է, որը վերջերս ծավալում հետազոտությունների մի շարք է սկսել Հայաստանում: Ծրագիրը նախատեսված է մեկ տարվա համար եւ կրելու է «Հայաստանի ազգային եւ մարդկային զարգացման հաշվետվություն» անունը: Նմանօրինակ ծրագիր ՄԱԿ-ի կողմից իրականացվում է նախկին ԽՍՀՄ մի շարք հանրապետություններում: Ծրագրի շրջանակներում հետազոտությունները ընդգրկում են երեք խոշոր ոլորտներ՝ էկոնոմիկայի վիճակը, կյանքի տեւողության ցուցանիշները եւ կրթության եւ ինֆորմացիայի մատչելիության աստիճանը: Այս երեք ոլորտների համապատասխան ուսումնասիրություններից հետո ի մի կբերվեն հետազոտության արդյունքները եւ կկազմվի մեկ ընդհանուր հաշվետվություն, որը կներկայացնի Հայաստանում մարդկային զարգացածության մակարդակը: Ծրագրի իրականացման ավարտից հետո հետազոտությունների արդյունքները կհրապարակվեն առանձին գրքով, որում կամփոփվեն Հայաստանի իրավիճակի համապատասխան եզրակացությունները: Ծրագրով նախատեսված աշխատանքներում ընդգրկված են հանրապետության տարբեր նախարարություններ, Ազգային Ակադեմիայի

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Հայտնաբերվել են աղիքային խմբի հարուցիչներ

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Հանրապետության սանէպիդկայանի տվյալներով, մայրաքաղաքի Շենգավիթի շրջանի Արշակունյաց եւ Նժդեհի փողոցների բնակելի շենքերի խմելու ջրի օգոստոսի 11-ի բակտերիոլոգիական ստուգումները ցույց են տվել, որ ջրի մեջ առկա են աղիքային խմբի հարուցիչներ, որոնք սակայն պայմանական պաթոգեն մանրէներ են: Բակտերիոլոգիական լաբորատորիայում ստուգված 10 նմուշներից երկուսը համապատասխանել են սահմանված նորմաներին, իսկ ութը՝ ոչ: Հանրապետության սանէպիդկայանի գլխավոր բժշկի տեղակալ Արշակ Կռոյանը նշեց, որ այս ստուգումների արդյունքները կապված են նրանով, որ նշված բնակելի շենքերում խմելու ջուրը խառնվում է կոյուղու ջրերի հետ: Եւ չնայած խմելու ջուրը քլորացվում է, պետք է շարունակել ստուգումները եւ ձեռք առնել համապատասխան միջոցներ խմելու ջուրը վերջնականապես մաքրելու համար: Օգոստոսի 13-ի նույն շենքերի ջրերի ստուգման արդյունքները շատ ավելի հուսադրող էին, քան 11-ի նմուշներինը: Շենգավիթի շրջանում ստուգումները շարունակվում են:

ՄԹԵՐՔՆԵՐ

Ինչը որտեղ ինչքան արժե

Սպառողական հիմնական ապրանքների շուկայական գները Երեւանում, Թբիլիսիում եւ Մոսկվայում 15.08.94թ. դրությամբ ռուսաստանյան ռուբլով (1 կգ)

	Երեւան	Թբիլիսի	Մոսկվա
Հաց	330	-	1000
Մակարոն	1220	-	2200
Տավարի միս	3600	4000	3000
Խոզի միս	4700	4200	3500
Պանիր	4000	3000	3500
Կենդանական յուղ	3600	5000	4000
Բուսական յուղ	2500	2150	2000
Շաքար	1280	1200	700
Ձու (10 հատ)	1140	1200	830
Կաթ (1 լ)	1000	-	700
Թթվասեր	2700	2000	3000
…աղամբ	270	250	1500
…արտոֆիլ	330	400	1500
…ոլիկ	270	350	2000
…արունգ	440	650	2500
…նձոր	500	700	2500
…եռուկ	390	500	1000
…ւրճ (լուծվ. 100 գ)	2600	2500	2250
…ի (0,5 լ)	1800	1800	2500

ՆՏ

ՂԱՐԱԲԱՂ

Բարձրագույն պարգեւը Մոնթե Մելքոնյանի այրուն

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Փաստի սեփական թղթակիցը Ստեփանակերտից տեղեկացրեց, որ օգոստոսի 15-ին ԼՂ Գերագույն խորհրդում կայացել է հայրենիքի բարձրագույն պարգեւի՝ «Մարտական խաչ» առաջին աստիճանի շքանշանի հանձնումը լեգենդար հրամանատար Մոնթե Մելքոնյանի այրուն՝ Սեդա Մելքոնյանին: Տիկին Մելքոնյանը, որ «Մոնթե Մելքոնյան» հիմնադրամի տնօրենն է նաեւ, ներկայացրել է իրենց ծավալած գործունեությունն ու առաջա ծրագրերը: Հանդիպման ավարտին նա հույս է հայտնել, որ շուտով արցախցիները կմոռանան պատերազմական հոգսերը եւ կլուծեն խաղաղ խնդիրների լուծմանը: ԼՂՀ ԳԽ նախագահի պաշտոնակատար Կարեն Բաբուրյանը նշել է այն անուրանալի դերը, որ խաղացել է Արցախի ազատագրման գործում Մոնթե Մելքոնյանը, եւ հերոսի կնոջն ու մորն է նվիրել «Մենք ենք, մեր սարերը» հուշամեդալը:

Բողոքում են ավանդատուները

Օգոստոսի 15-ին Հանրապետության հրապարակում, կառավարության շենքի առջեւ, ցույցի էր դուրս եկել կանանց «Հայկանդուխտ» ավանդապաշտական-ժողովրդավարական կուսակցությունը՝ նախագահ Արմենուհի Ղազարյանի նախաձեռնությամբ: Բողոքողները «Արմինվեստ», «Էֆեկս», «Լինա-3», «Կառո-90», «Սուրբ Տարենիկ», «Էներգան», «Լենարկ», «Միկվա» գրասենքերի կողմից տուժած ավանդատուներն են, որոնք առ այսօր չեն կարողացել հետ վերցնել իրենց ներդրած գումարները: «Հայկանդուխտ» ավանդապաշտական-ժողովրդավարական կուսակցությունը հանձն է առել օգնել ժողովրդին, պայքարել այնքան, մինչեւ վերադարձվեն ավանդները:

Ավանդատուները վկայում են, որ Մյասնիկյանի շրջանի գլխավոր դատախազ Շահինյանի կարգադրությամբ անժամկետ փակվել են որոշ գրասենքեր, որպեսզի նրանց տնօրենները խուսափեն պատասխանատվությունից:

Առայժմ ավանդատուները դիմում են վարչապետ Հրանտ Բագրատյանին, պատճառաբանելով, որ երբ գրասենքերը օրենքից դուրս գործունեություն են ծավալում արդեն երկու տարի, ապա ինչու պետությունը չի զբաղվում նրանցով, իսկ եթե օրենքը չեն խախտել, ապա պետք է պատասխան տան ժողովրդին:

ԹԱԳՈՒՀԻ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅՈՒԼԵՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ-ԲԱՔՈՒ

Դեմոկրատական կոնգրեսը դիմեց ՄԱԿ-ին

Հայկական կողմը կոշտ դիրքորոշում ուներ

ԲԱՔՈՒ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ադրբեջանի փոխվարչապետ Թոֆիկ Զուլֆուգարովը, որ մասնակցել է Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի փորձագիտական խմբերի մոսկովյան հանդիպմանը, Բաքվում հայտարարել է, որ բանակցությունները ոչ մի էական արդյունք չեն տվել: Զուլֆուգարովի խոսքերով, հայկական կողմի չափազանց կոշտ դիրքորոշումը խանգարել է մեծ քաղաքական համաձայնագրի ամբողջացմանը: Նա ընդգծել է, որ առաջվա նման հարցականի տակ է մնում հայկական զինուժը Լաչինից ու Շուշիից հանելու հարցը:

Օգոստոսի 10-ին Ադրբեջանի դեմոկրատական կոնգրեսը դիմում է հղել ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարին, Անվտանգության խորհրդին եւ ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի անդամ երկրների ղեկավարներին: Փաստաթղթում վերստին ներկայացվում են «հայկական ագրեսիայի» տրտմալից մանրամասները եւ մտահոգություն է հայտնվում առ այն, որ ցայսօր Հայաստանի նկատմամբ ոչ մի պատժամիջոց չի կիրառվել: Դեմոկրատական կոնգրեսը մտահոգված է նաեւ այն իրողությամբ, որ գնալով աճում է Ռուսաստանի ազդեցությունը ԵԱՀԽ Մինսկի խմբում: Փաստաթղթում միաժամանակ հայտարարվում է, որ Ռուսաստանը Հայաստանի ռազմական ու քաղաքական դաշնակիցն է եւ նրա առաջ քաշած քաղաքական մեծ համաձայնագիրը հակասում է ադրբեջանցի ժողովրդի շահերին:

Այնուհետեւ դիմումի մեջ նշվում է. «Մենք չենք ընդունում Ռուսաստանի առաջարկած քաղաքական մեծ համաձայնագիրը եւ հայտարարում ենք, որ ցանկացած առիթով ռուսական զորքի մուտքն Ադրբեջան կգնահատենք որպես ներխուժում»: Կոնգրեսը նաեւ կոչ է արել հասնել մինչ այս խնդրի առթիվ ընդունված ՄԱԿ-ի բանաձեւերի կատարմանը եւ բացառել միայն մեկ երկրի խաղաղապահ զորքի մուտքը տարածաշրջան:

Դիմումն ստորագրել են Ադրբեջանի դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Սարդար Ջալալօղլուն, ժողճակատի առաջին փոխնախագահ Իբրահիմ Իբրահիմլին, «Անա թորփաղ» կուսակցության նախագահի տեղակալ Ռազիեդին Հաջին, «Մուսավաթի» նախագահ Իսա Գամբարը եւ ժողովրդական ազատության կուսակցության նախագահի տեղակալ Փանախ Շախսեւյանլին:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Վելայաթի. Իրանը միշտ եղել է եւ կլինի Ադրբեջանի կողմում

ԲԱՔՈՒ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԹՈՒՐԱՆ-ՍՆԱՐՔ: Երեկ աշխատանքային այցով այստեղ ժամանեց Իրանի արտգործնախարար Ալի Աքբար Վելայաթին, որն ավարտում է շրջագայությունը ԱՊՀ մահմեդական երկրներում: Նույն օրը հյուրին ընդունեց Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը: Բանակցությունների գլխավոր թեման այս տարվա հուլիսին Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի Իրան կատարած պաշտոնական այցի ընթացքում ստորագրված տնտեսական ու հումանիտար ութ համաձայնագրերի կատարումն էր: «Իրանը միշտ եղել է Ադրբեջանի կողմում, այդպես կլինի նաեւ ապագայում», հայտարարեց Վելայաթին իր ճառում: Նրա խոսքերով, Իրանը դատապարտում է ադրբեջանական հողերի գրավումը եւ գտնում, որ օկուպացիոն զորքերը պետք է անվերապահորեն թողնեն բոլոր գրավյալ հողերը:

Երկու նախարարների նախագահությամբ տեղի ունեցավ ադրբեջանաիրանական խառը հանձնաժողովի նիստ: Հանդիպումը բացելով, Հասան Հասանովը հայտնեց, որ պետք է քննարկվի 1993 թ. կնքված երկկողմ համաձայնագրերի կատարման ընթացքի հարցը: Նախարարները ընդգծեցին, որ անցյալ տարվա աշնանը եւ այս տարվա ամռանը Իրանի եւ Ադրբեջանի նախագահների բանակցություններն ու հանդիպումներն ամուր հիմք են ստեղծել երկկողմ հարաբերությունների զարգացման ու խորացման համար:

Իր հերթին, գաղթականների գործերի կոմիտեի փոխնախագահ Ալիեր Ջաֆարլիեւը հայտնեց, որ Ադրբեջանը իրանական կողմին խնդրել է փոխել գաղթականական ճամբարների հնացած վրանները եւ դրական պատասխան ստացել: Ջաֆարլիեւի խոսքերով, Իրանը պատրաստվել է խնամել 100 հազար ադրբեջանցի գաղթականների: «Ներկայումս, իրանական կողմի օգնությամբ, տեղավորվել են 52 հազար գաղթականներ, եւս 48 հազարը կտեղավորվեն մինչեւ տարեվերջ, իրանական «Հիլալ Ահմեր» գթության ընկերության գծով», ասաց Ջաֆարլիեւը:

Ալիեր Ջաֆարլիեւը նշեց, որ վրանավանների պարենավորումն իրանական կողմը լիովին վերցրել է իր վրա:

Գաղթականների գործերի կոմիտեի տեղեկությունների համաձայն, ներկայումս Ադրբեջանում որպես գաղթական պաշտոնապես գրանցված է 882419 մարդ: Այդ թվում, Հայաստանից արտաքսված 245 հազար ադրբեջանցի եւ Միջին Ասիայից հեռացած մեսխեթցի թուրքեր: Մնացած 637419 գաղթականները եկել են Լեռնային Ղարաբաղից եւ Հայաստանին սահմանակից ադրբեջանական շրջաններից:

Գաղթականի կարգավիճակ ստացած յուրաքանչյուր անձի ընտանիքը որպես օգնություն ամսական վճարում է 2000 մանաթ:

■ *«Էլչիբեյի դեմ մահափորձ է նախապատրաստվում»: Օգոստոսի 13-ին նախկին նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյի մամլո ծառայությունը տարածեց հայտարարություն, որտեղ ասված է. «1993 թ. հունիսին տապալված նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյի պահապանները օգոստոսի 11-ին երկու կասկածելի անձանց բռնեցին Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության Քելեկի եւ Ուպյուզ գյուղերի մոտակայքում, որտեղ ներկայումս ապրում են Էլչիբեյը եւ նրա որոշ մերձավորագույն զինակիցներ: Այդ կասկածելիները խոստովանեցին, որ իրենք պատկանում են 17 մարդուց բաղկացած հատուկ խմբին, որը կազմվել է Հեյդար Ալիեւի անմիջական ցուցումով: Խումբն առաջադրանք է ստացել ֆիզիկապես վերացնել Էլչիբեյին եւ նրա մերձավորագույն զինակից Ֆարաջ Գուլիեւին: Չնախատեսված միջոցների ավարտացման համար նախորոք պատրաստվել էր պաշտոնական հաղորդագրություն Էլչիբեյի կողմնակիցների իբր զինված դիմադրության մասին»:*

ԹՈՒՐԱՆ-ՍՆԱՐՔ

ՎՐԱՍՏԱՆ

Աշնանը քաղաքացիական պատերա՞զմ

Օգոստոսի 15-ին Վրաստանի խորհրդարանում ազգային ժողովրդավարական կուսակցությունը ներկայացնող Իրինա Սարիշվիլին առավոտյան ռադիոհարցազրույցի ժամանակ հայտարարել է, որ Վրաստանում քաղաքացիական պատերազմը հնարավոր է սկսվի այս տարվա աշնանը: Նրա կարծիքով, քաղաքացիական պատերազմը կապված է մաֆիայի դեմ պայքարին, որը հենց այնպես իր դիրքերը չի զիջի: Իրինա Սարիշվիլին վրացական պետության ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեին գնահատել է ներկա իրավիճակում ավելի վճռական եւ հետեւողական լինել, ավելացնելով, որ նրան իրական այլընտրանք չի տեսնում: Անդրադառնալով ոչ հեռու անցյալի իրադարձություններին Գամսախուրդիայի կողմնակիցների զինված ջոկատների դեմ առաջին քաղաքացիական պատերազմին, Սարիշվիլին ասել է, որ ինքը ընդհանրապես չի հավանում այդ պատերազմի իմաստը:

«Աբխազիայում առկա իրավիճակը բավականին կախված է Ռուսաստանից», հայտարարել է վրացական պետության ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն օգոստոսի 15-ին կայացած իր ավանդական ռադիոհարցազրույցի ժամանակ: Խոսելով փախստականների խնդրի մասին Շեւարդնաձեն նշել է, որ շատ շուտով այս ուղղությամբ դրական տեղաշարժեր կլինեն: ՆՏ

■ *Վրաստան կներմուծվի 50 հազ. տ կերոսին: Վրաստանի փոխվարչապետ Զուրաբ Կերվալիշվիլու հաղորդման համաձայն, մինչեւ նոյեմբերի վերջը Վրաստան կներմուծվի 50 հազ. տ կերոսին: Մատակարարումը կկազմակերպի վրացական «Սանգո» ֆիրման, որը ռուսաստանյան վարկերի հաշվին նավթ կգնի Ղազախստանում: Թուրքմենստանում վերամշակելուց հետո այն կներմուծվի Ադրբեջանի տարածքով: Կերոսինը Վրաստանի բնակչությանը տրամադրվելու է կայուն գներով:*

■ *Ռուսաստանի հաղորդակցության ուղիների նախարարությունը Վրաստանի երկաթգծի վարչությանն ունեցած պարտքը 28 մլրդ. ռուբլուց ավելի է: Չնայած այս պարտքին, միայն վերջին ամիսների ընթացքում ռուսական կողմի վառելիքի վճարի համար պահանջվել է 125 մլրդ. կուպոն: Այս մասին GMS-ի թղթակցին հաղորդել է վարչության պետի տեղակալ Շալվա Վեկուան: «Իսկ 1990 թվականի մակարդակի համեմատ, ավելացրել է նա, վրացական երկաթգծին [illegible] ավելի քան 1 [illegible] ռուսաստանյան ուղի»:* ՆՏ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ուժեղ փոթորիկ Մոլդավայում

ՔԻՇՆԵՎ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Օգոստոսի 11-ին Մոլդավայի հյուսիսային շրջաններով անցած փոթորիկը քանդել է 55 կմ էլեկտրահաղորդման գծեր եւ 40 կմ հեռախոսակապի գծեր: Ոչնչացվել են 20 հազար հեկտար ցանքեր եւ 5000 հեկտար պտղատու այգիներ: Վնասվել են 35 դպրոց ու մանկապարտեզ, 10 հիվանդանոց, 8 հազարից ավելի բնակելի տներ: Այդ մասին հաղորդեց տարերային աղետի հետեւանքների վերացման կառավարական հանձնաժողովը: Վերականգնման աշխատանքների համար պետական պահեստային ֆոնդերից արդեն հատկացվել են շիֆերի մոտ 90 հազար թերթ, 15 հազար խոր. մ տախտակ եւ այլ շինանյութեր:

Փաշազադե-Դուդաեւ հանդիպում

ԲԱՔՈՒ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Կովկասի ժողովուրդների կրոնական բարձրագույն խորհրդի նախագահ եւ այդ երկրի մահմեդականների հոգեւոր վարչության ղեկավար Հաջի Ալլահշուքյուր Փաշազադեն օրերս Գրոզնիում հանդիպում է ունեցել Դուդաեւի հետ, հաղորդեց Կովկասի մահմեդականների հոգեւոր վարչության «Իսլամ» թերթը: Բացի այդ թերթը մեջբերում է Դուդաեւի այն հայտարարությունը, որ «ազատությունը բոլոր մարդկանց ու ժողովուրդներին տվել է Մեծ Ալլահը եւ բոլոր ճնշումներին հակառակ, Չեչնիան չի զրկվի անկախությունից»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բելառուսում կանցկացվի դրամական բարեփոխում

ՄԻՆՍԿ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ, ԻՄԱ-ՊՐԵՍ: Ինչպես հայտնի դարձավ լավատեղյակ աղբյուրներից, Բելառուսի կառավարությունը մտադիր է մոտ ապագայում անցկացնել դրամական բարեփոխում, որը նման կլինի 1961 թ. խրուշչովյան բարեփոխմանը: Բելառուսական դրամանիշը կարժեզրկվի 10 անգամ, ըստ այդմ խանութներում նույնքան անգամ կիջեցվեն գները, բանկային ավանդների գումարները եւ այլն: Մոտ օրերս սպասում են ազգային նոր արժույթի առաջին քանակությանը (մոտ 3,5 տրիլիոն): Միաժամանակ Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն որոշել է պետբյուջեում թողնել իր աշխատավարձի 30 տոկոսը, ինչպես նաեւ հրաժարվել հացի եւ առաջին անհրաժեշտության մթերքների դիմաց տրվող փոխհատուցումից: Նա ունեւոր քաղաքացիներին կոչ է արել պաշտպանել իր նախաձեռնությունը:

Մերձդնեստրյան Հանրապետությունը պահանջում է հարգել իր շահերը

ՏԻՐԱՍՊՈԼ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ, ԻՄԱ-ՊՐԵՍ: Մերձդնեստրյան Հանրապետության ժողովուրդը թույլ չի տա ռուսական 14-րդ բանակի դուրս բերմանը կամ կազմացրմանը վերաբերող որեւէ համաձայնագրի կատարում, որը հաշվի չի առնի ինչպես հանրապետության բնակիչների, այնպես էլ ռուսաստանցի զինծառայողների շահերը: Այս հայտարարությամբ հանդես եկավ Մոլդովայի տարածքում ժամանակավորապես գտնվող ռուսական զորամիավորումների հետագա ճակատագրին առնչվող բանակցությունների մասնակից Տիրասպոլի պատվիրակությունը: Փաստաթղթում նշվում է. եթե զորքերը շրջանից հեռանան առանց Մերձդնեստրի կարգավիճակի որոշման, դա անխուսափելիորեն կհանգեցնի ուժերի անհամակշռության եւ նոր առճակատման:

Սափարմուրադ Նիյազովը փադիշահ

Թուրքմենստանի նախագահ Սափարմուրադ թուրքմենբաշի Նիյազովի բազմաթիվ տիտղոսներին ավելացավ եւս մեկը՝ փադիշահ: Անի գործակալության հաղորդման համաձայն, թուրքմենական հասարակության ղեկավարներից մեկը՝ Դուրդիմուհամմեդ Կուրբանովը շրջանառության մեջ է մտցրել «փադիշահ» տիտղոսը, որը բառացիորեն նշանակում է «մեծն թագավոր»: Այս մասին տեղեկացրել է «Էսեր» («Զինվոր») թերթը: Հայտնի է, որ ինքը՝ Կուրբանովը, լինելով Թուրքմենստանի նախագահի մամլո քարտուղարը, շրջանառության մեջ էր մտցրել «թուրքմենբաշի» տիտղոսը, որը պաշտոնապես օրինականացվել էր Թուրքմենստանի Մեջլիսի կողմից: Հավանական է, որ չնայած Դ. Կուրբանովի պաշտոնաթող լինելուն, Մեջլիսը կօրինականացնի նաեւ այս տիտղոսը:

Մինչդեռ Պակիստանում պաշտոնական այցով գտնվող Նիյազովը բանակցություններում առանձնակի ուշադրություն է դարձնում թուրքմենական գազի առաքումներին եւ Կուշկա-Հերաթ-Ղանդահար-Քվետա-Կարաչի երկաթգծի կառուցմանը: Այն Թուրքմենստանը եւ ԱՊՀ մյուս պետությունները կկապի Հնդկական օվկիանոսին, Պարսից ծոցի երկրների շուկաներին:

ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ, ՆՏ

ԶԱՆԱԶԱՆ

Գերմանացի տիեզերագնացը կթռչի ռուսական անձնակազմի հետ

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Եւրոպայի տիեզերական գործակալության առաջին տիեզերագնացն այս տարվա հոկտեմբերի 3-ին տիեզերք կթռչի ռուս գործընկերների հետ: Այդ մասին հայտնեցին Ռուսաստանի ռազմատիեզերական ուժերի մամլո կենտրոնում: 53-ամյա գերմանացի տիեզերագնաց Ուլֆ Մերբոլդը տիեզերք կթռչի «Միր» ուղեծրակայանում Ալեքսանդր Վիկտորենկոյի եւ Ելենա Կոնդակովայի հետ աշխատելու համար: Դա կլինի գերմանացի տիեզերագնացի երրորդ, իսկ բորտինժեներ Ելենա Կոնդակովայի առաջին թռիչքը: 1982 թ. Մերբոլդը թռչել էր ամերիկյան վերօգտագործելի «Շաթլ» տիեզերանավով: Նա ամերիկյան տիեզերանավով թռած առաջին եւրոպացին է:

Ի՞նչ է նշանակում ռուս լինել

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանը օգոստոսի 12-ին հաղորդեց «Քրիստըն սայընս մոնիթոր» թերթի մոսկովյան թղթակից Շնայլերի վերլուծական հոդվածը, որտեղ մասնավորապես ասվում է.

«Գուցե Ելցինն ավելի լավ էր ըմբռնում ԽՍՀՄ ժողովուրդների պետական ձգտումը: Նա Ռուսաստանը համարում էր Կրեմլում իր հակառակորդների դեմ քաղաքական պայքարի գործիք եւ սատարեց իրենց վառ արտահայտված ազգային դեմք ունենալու ռուսների ձգտմանը: Սակայն՝ ճակատագրի հեգնանքով, ռուսների ազգային ինքնիշխանության շարժումը ծնեց ռուսական գաղութների ազգային ինքնիշխանության շարժումներ: Հայաստանում վերակենդանացավ պայքարը հանուն Լեռնային Ղարաբաղի ինքնորոշման, իսկ աբխազները կրկին փորձեցին անջատվել Վրաստանից: Իրենց ինքնիշխանության ամրապնդմանը ձգտող նորանկախ պետությունները Մոսկվայի հետ նրբանկատ խաղ են խաղում: Հարյուրամյակների ընթացքում առաջին անգամ ռուսները պետք է իրենց դեմքը բնորոշեն որպես ոչ կայսերական ազգ: Շարունակելով դեռ 18-րդ դարում սկսված եւ սլավոնյան գաղափարախոսությամբ լցված ինքնաճանաչման բանավեճերը, նրանք իրենց հարց են տալիս. ի՞նչ է նշանակում ռուս լինել»:

«Օզգուր Ուլքեի» 4 լրագրողներ ձերբակալված

ԱՆԿԱՐԱ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌՈՅԹԵՐ, AGBU-AIS: Թուրքական ոստիկանությունը ձերբակալեց քրդամետ «Օզգուր Ուլքե» թերթի 4 թղթակիցների հարավարեւելյան Թուրքիայում, հայտարարեց թերթի խմբագիրը: Լրագրողները ձերբակալվեցին օգոստոսի 14-ին Մերդին քաղաքում գտնվող թղթակցական գրասենյակի վրա [illegible] կատարված [illegible] ընթացքում: Թերթի Ադրիում, Վանում [illegible] գտնվող թղթակցակ[illegible] նույնպես փակվեցին, հայտարարեց խմբագիրը: «Օզգուր Ուլքե» թերթը, որ մոտիկից է լուսաբանում քրդական ապստամբական շարժումները, հաճախակի թիրախ է դարձել թուրքական ոստիկանության անցյալ տարվա ամռանից, երբ սկսեց լույս տեսնել: Թուրքիայում մարդու իրավունքները հսկող հանձնախմբերի համաձայն, ներկայումս ավելի քան 50 թուրք եւ քուրդ մտավորականներ են կալանքի տակ գտնվում: Նրանց մեծ մասն ամբաստանվել է «անջատողական քարոզչության», քրդերի իրավունքների պաշտպանության եւ գերազանցապես քրդաբնակ հարավարեւելյան շրջաններում թուրքական ուժերի գործողությունները քննադատելու համար:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ռուսաստանը մեղք ունի իր հին բարեկամների հանդեպ

«Ամեն մի երկիր, ամեն մի ազգ ունի իր նվիրական ամրոցները: Երբ ժողովրդի պատմությունը երջանիկ է դասավորվում, դրանք դառնում են մշակութային կյանքի կենտրոններ: Երբ ճակատագիրը հետապնդում է ազգին՝ ազգային կյանքի ճնցումը, հույսի եւ վերածննդի գրավականը: Հայ ժողովրդի համար հատկապես այդ վերջին դերն է խաղացել եւ խաղում Ղարաբաղ լեռնային մարզը:

«Բնությունն ինքը վիթխարի ճգնանկություն է տվել նրան: Այդպես է Ղարաբաղի անմատչելի բարձունքներում... Երկու հազար տարի է ավելի հայ ժողովուրդը դիմակայել է քոչվոր ցեղերի ճնշմանը, պահպանելով իր մշակույթը, պաշտպանելով իր ազգային դեմքը», գրել է Գորոդեցկին 1919 թվականին:

Գորոդեցկուց շատ առաջ նման մի բան էլ գրել է Նեյմանը.

«Մինչեւ հիմա ղարաբաղցի հասարակ մարդիկ, երբեք արյուն չլինելով ո՛չ ճորտատիրություն, ո՛չ էլ օտարերկրյա ստրկացում, մարդու արժեքը որոշել են լոկ այն բանով, թե որքանով է տիրապետում զենքին, արշավում ղարաբաղյան ձիույգով եւ հաշվի նստում բռնամոլի հետ: Նման ոգի, հասկանալի է, չեն կարող ունենալ հարթավայրային բնակիչները, առավել եւս քաղաքաբնակները... Հենվելով իրենց լեռնային ու անառիկ տեղանքի վրա, Սյունիքի եւ Արցախի բնակչությունը համառ պարտիզանական պայքար է մղել ընդդեմ պարսիկների եւ թուրքերի...»:

Գուցե հենց այդ խոսքերն են առիթ տվել անգլիացի Սարգիս Բաղդասարյանին ստեղծելու իսկական գլուխգործոց՝ «Պապիկն ու տատիկը», որ խորհրդանիշ ու զերբ է դարձել Ղարաբաղի համար: Հավանաբար շատերը չգիտեն, որ հեղինակը իր քանդակն անվանել է «Մենք ենք մեր սարերը»: (Հիշենք Մագդա Նեյմանին. «Հենվելով իրենց լեռնային տեղանքին»):

Իզուր չէ, որ ես այստեղ մեջբերումներ եմ կատարում Ղարաբաղի մասին: Մի կողմից՝ երկու հազար տարուց ավելի արյան գնով իր արժանապատվությունը պաշտպանող ժողովուրդը, մյուս կողմից՝ մեսիական հիշեցումը Ռուսաստանի դերի մասին հայ ժողովրդի, հատկապես Ղարաբաղի ճակատագրի հարցում: Ոչինչ չես կարող անել: Կյանքը մնում է կյանք: Եւ ճշմարտությունն էլ կոնկրետ է: Ինչպես կոնկրետ են Անդրեյ Նույկինի մտքերն ու գաղափարները, արտասանած Ստեփանակերտի միտինգում եւ հետո տպագրված «Իզվեստիայում», սառը միլիոն տպաքանակով:

«1813 թվականի պայմանագիրը ռուսական պետության կազմի մեջ Լեռնային Ղարաբաղի կամավոր մտնելու մասին կնքվել է ոչ թե որոշակի ժամանակի, այլ «հավիտենական ժամանակների» համար, եւ մի անգամ չէ, որ «վավերացվել է» համատեղ հեղված արյամբ: Իսկ ահաբեկչական կառավարության եւ հանցագործ կուսակցական կլիկի միջոցով ռուս ժողովրդի եւ ղարաբաղցիների վզին փաթաթած 1921 թվականի որոշումները կարող են օրինական ճանաչվել ոչ ավելի, քան Ռիբենտրոպ-Մոլոտով դաշինքը:

Ադրբեջանական ղեկավարությունն ինքն էլ հիմնավորելով 1918-1920 թթ. անկախ կարգավիճակին անհապաղ վերադառնալու իրավունքը, իրականում չեղյալ է համարում այդ որոշումը: Եւ հենց դրանով էլ Լեռնային Ղարաբաղը եւ Ռուսաստանը վերադառնում են 1813 թվականի պայմանագրով հիմնավորված հարաբերություններին, որը ոչ մեկի կողմից չեղյալ չի հայտարարվել:

Սակայն Ռուսաստանը առանձնահատուկ մեղք ունի իր հին բարեկամների եւ դաշնակիցների հանդեպ: Նրա բանակը, նրա ռազմական տեխնիկան օգտագործեցին նախեւառաջ հայկական գյուղերի անխիղճ տեղահանման, Ղարաբաղի խաղաղ բնակչությանը ահաբեկման ենթարկելու նպատակով: Եւ ռուս ժողովուրդը, կեղծ պրոպագանդայի միջոցով մոլորության մեջ ընկած, ավա՜ղ, մնաց կողմնակի դիտողի դերում: Այդ մեղքը պետք է քավվի եւ բազմաչարչար տարածաշրջանի բնակիչների ազատությունը պետք է ապահովվի Ռուսաստանի դիվանագիտական, տնտեսական, մշակութային, իսկ ցեղասպանության նոր փորձերի դեմ՝ նաեւ ռազմական ամբողջ հզորությամբ, բազմապատկված նրա միջազգային կշռով եւ առաջ քաշած գաղափարների բարոյական մաքրությամբ»:

Էջեր ղարաբաղյան հուշագրությունների եւ խոհերի գրքից

Հարազատ հողի վերքերն անցնում են իմ սրտի միջով

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

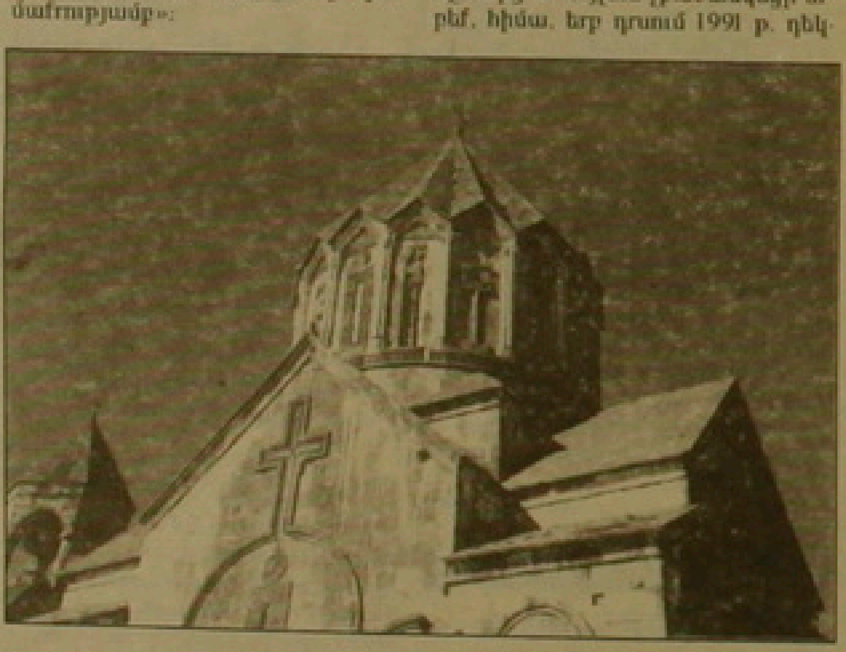

Կամքի ու կյանքի մի օազիս, շուրջը մահ ու ավեր

Դպրոցն ավարտելուց հետո ես գնացի Լենինգրադ: Այնտեղից Պուշկին քաղաքը, որտեղ ընդունվեցի ռազմածովային ուսումնարան: Բայց պապիկիս հետ ունեցած մի զրույցից հետո որոշեցի, որ նախ պիտի մեկնեմ Ղարաբաղ եւ նոր հետո գնամ Ստեփանակերտից: Նախորդ օրը կյանքումս առաջին անգամ դիմեցի ատամնաբույժի: Եւ առաջին անգամ հանդիպում ունեցա բոր մեծերի հետ: Ատամս մեծացնելով եւ ռադիոն հեռացնելով, ատամնաբույժն ասաց, որ երկու օր հետո կրկին անցնեմ նրա մոտ: Ես չգնացի: Ժամանակ չկար: Մեկնեցի արտասահման: Ճանապարհին ամբողջ ժամանակ ատամս ցավում էր: Եւ զարմանալիորեն հենց այդ ատամնացավն էլ օգնում էր, որ ես տեսածս ընկալեի սուր կերպով: Մի տեսակ շատ ավելի մեծ ընկալեցի Ղարաբաղի գեղեցկությունը, հաղթահարելով ցավը, որ անտանելի էր: Լինելով գրեթե բոլոր բնակավայրերում, կյանքումս առաջին անգամ տեսա Գանձասարը, Դադիվանքը, Ամարասի տաճարը: Ես մանկուց գիտեի եւ ընկալել էի նրա գեղեցկությունը: Այդտեղից են-

դել էր իմ հայրը՝ լուսավորության ժողկոմը, որ զոհ դարձավ ստալինականությանը 1937 թվականին: Եւ այդ ամբողջականությունը, հայրենիքի պատկերի ամբողջականությունը, որից ես այլեւս չբաժանվեցի երբեք, հիմա, երբ դառնում 1991 թ. դեկտեմբերն է, կարծես թե փոխվել է, փոխվել ինչպես հայերը: Ամեն ինչ ավերված է: Շինությունների մեծ մասը՝ հիմնովին:

Գրեթե մեր ամեն մի հյուրի հետ ես իմ պարտքն եմ համարել ուղղաթիռով թռչել Ղարաբաղ: Ու այնպես է ստացվել, որ վայրէջք եմ կատարել Ղարաբաղի տասնյակ կետերում: Կարելի է ասել, բան չի մնացել այն Ղարաբաղից, որից ես բաժանվեցի պատանեկան տարիքում, մեկնելով աշխարհի ծայրը: Իսկապես, ամեն ինչ ավերվել է: Պատկերացրեք միայն, երեք տարուց ավելի է քարդում ու քայքայում են պատմական Ակնաղը, Մյուրիշենը, Փառուխը, Խոտանոցը, Ղազանչին, Սեյսուլանը, Քաչալդանը, Քարինտակը, Աղբուլաղը, Դահրազը, Նախիջեւանիկը, Փրչամալը եւ էլի հարյուրից ավելի անուններ, չհաշված Շահումյանի գյուղերը, որոնց մասին այստեղ արդեն խոսվեց:

Գիտեմ, թե ադրբեջանցիները ոնց են կասկածում, վախենալով ղարաբաղցիների համառությունից, կամակորությունից, ուժեղ կամքից: Քշել-տարել են ամբողջ անասունները, հրկիզել հացը, պատանդ վերցրել հարյուրավոր տղաների, ամեն օր բազմաթիվ սպանվածներ ու վիրավորներ: Եւ հանկարծ կյանքը նորից

ռու չէր հոռ հայրենի գյուղը:

Հեռագայում, ճանապարհորդելով ամբողջ աշխարհում, ես սրտիս մեջ կրում էի Ղարաբաղի պատկերը ու, ավաղ, բնազդորեն զգալով նաեւ չարագուշակ ցավը: Բայց, թերեւս, ինձ համար ամենագլխավորն այն էր, որ Ղարաբաղը իմ երեւակայության մեջ մնաց ոչ թե միայն Ստեփանակերտի կերպարանքով, որը Էկզյուպերիի բանաձեւի հիման վրա, հայրենիքն էր, որովհետեւ առաջին անգամ հենց այդտեղ էի փաթաթվել անվարտիք, ոչ թե մեր անկրկնելի անտառի տեսքով, որտեղից շալակած փայտ էի տեղափոխում ծնողներիս, ոչ թե գարնանը լիրիկական արմնլուս, իսկ աշնանը լուռ դարձած Քարքար գետակի տեսքով, ոչ թե մեծաքանակ տերեւներով փրկարար թթենիների տեսքով, այլ ամբողջական հայրենիքիս ամբողջական պատկերի տեսքով, որի անունն է՝ Արցախ: Գիտեի, որ Ղարաբաղում մոտ երկու հազար բնակավայր կար, եւ դրանք բոլորն էլ արժանի էին մեծ գեղանկարչի վրձնին: Եւ գրեթե բոլորում դոլմեններ կային, որոնցից յուրաքանչյուրում ե-

է, հասնանք են անում, վերանորոգում տները, զենք ստեղծում, վառում, երեխաներ ծնում:

Ստեփանակերտի շուրջ սեղմվում էր օղակը: Ամենակործան հրե օղագոտին: Լեռնային Ղարաբաղի մայրաքաղաքը գնդակոծում էին Մալիբեյլիից, Խոջալուից, Շուշիից, Ղայբալուից, Կրկժանից, Ջանհասանից: Կրակում էին ժամանակակից զենքի բոլոր տեսակներից, ժամանակակից հրետանուց: Զարկում էին, քաջ իմանալով, որ քաղաքում գտնվում են ԽՍՀՄ ներքին զորքեր, զարկում էին, քաջ իմանալով, որ Ստեփանակերտում է տեղակայված 366-րդ գունդը, որ մտնում է 4-րդ բանակի 23-րդ դիվիզիայի մեջ: Ամեն օր սպանվածներ կային: Նրանց մեջ շատ կանայք ու երեխաներ: Սոսկալի «Ալազանը» կարկտահարող հրթիռներով ոչ միայն սարսափ, ոչ միայն մահ է սփռում շուրջը, այլեւ ավերում տներ:

ԱՄՆ-ից Ղարաբաղ ժամանած բժիշկներ Վարդգես եւ Մերի Նաջարյանները ողբալի աղետ էին մնացել, որ օրը ցերեկով հենց այնտես զոհվում են երեխաները, եւ հանցագործությունը մնում է անպատիժ: Նրանք ոչ միայն դեղորայք, այլեւ խաղալիքներ էին բերել երեխաների համար: Դիմեցին բոլոր երկրների խորհրդարանների ղեկավարներին, պահանջելով ճանաչել բոլոր ուժերը հայերի ցեղասպանությունը կանխելու համար: Նաջարյան ամուսինները զարմանում էին եւ այն բանի վրա, որ ղարաբաղցիները իրենք ոչ մի բանի վրա չեն զարմանում: «Ալազանը» ավերում է շենքը, օջախը, եւ կենդանի մնացած տերերը տեղափոխվում են նկուղ: Տեղավորվում, հարմարվում են նկուղում, առանց հուսալու, թե շուտով փոփոխություն է լինելու դեպի լավը: Դեղի վաշին նրանք պատրաստվում են: Նրանց ականջին լուրեր են հասնում, որոնք դժբախտաբար իրականանում են, թե Շուշիում «Գրադ» են տեղադրում, թե Շահումյանի շրջանին կից բնակավայրերում, որոնք դարձել են կրակակետեր, տեղադրվում են սարքավորումներ, որոնք պատերազմի տարիներին, ճակատային լրագրողների լեզվով ասած, քնքշորեն կոչվում էին «Կատյուշա»:

Ալիբեյլիից Ստեփանակերտի վրա ծակծկուն փամփուշտ ժամ շարունակ կրակում էին: Նշան էին բռնում փողոցով անցնող կենդանի թիրախների վրա, տների, տների, տների վրա: Գնդակները մայրիկիս պատշգամբից պոկել էին ներս եւ խրվել խոհանոցի պատի մեջ՝ մարդու հասակի բարձրության վրա: Բարեբախտաբար, մայրս տանը չէր եղել:

Խոստովանություններն այն մասին, թե Ղարաբաղում գոյություն չունեն ադրբեջանական բնակավայրեր, ոչ մամուլը, ոչ էլ քաղաքական գործիչները լրջորեն չէին ընդունում: Մինչդեռ դա իսկապես շատ լուրջ հարցադրում էր: Մի բան է խաղաղ գյուղը, կամ խաղաղ քաղաքը, այլ բան՝ վիթխարի եւ անվերջանալի տարածականությամբ երկարաժամկետ կրակային կետը (ԴՕՏ), ինչպիսին էին Մալիբեյլին, Խոջալուն եւ Շուշին, որոնց առաջ ստրատեգիական խնդիր էր դրված ոչնչացնել Ստեփանակերտը: Այդ ժամանակ մի անհնարին կղզակի գոյություն ունենալ այն Ղարաբաղը, որը ես որպես ամբողջական հայրենիք տեսել էի պատանեկությանս տարիներին, հարազատ օջախից բաժանվելուց առաջ:

Շարունակելի

Սկիզբը՝ 21, 25, 28 մայիս, 1, 4, 8, 11, 15, 29 հունիս, 2, 7, 13, 16, 20, 23, 27, 30 հուլիս, 4, 6, 10 օգոստոս

ՍՓՅՈՒՌՔ

Թուրք դեսպանն ըստ «դրոշակի»՝ ներկա չպիտի գտնվեր

Լիբանանում լույս տեսնող «Թրքական հարցեր» պարբերաթերթն այս տարվա թիվ 12 համարում կրկին անդրադարձել է թուրք դեսպանի եւ Հայաստանի դեսպանատան բացման արարողության հետ կապված դեպքերին, այս անգամ ներկայացնելով թուրք դիվանագետի կարծիքը: Այդ մասին գրում է «Զարթոնքում» Շահե Միսրոնյանը ««Դրոշակը»՝ այս անգամ թուրք դեսպանի բերնով» հոդվածում: Հոդվածագիրը ոչ միայն նշում է, թե այդ դեպքերից հետո «լիբանանահայությունը լքաժանեցավ», այլեւ «լիբանանահայության մեջ չկան խոր ու լարված մթնոլորտ ստեղծող տարակարծություններ» եւ «հակառակ երեւակայություններով բացի առած որոշ կարծիքների՝ միջհամայնքային բնականոն կապերը չեն դադրած»:

Բայց ամենակարեւորն այն է, որ «Թրքական հարցեր» պարբերաթերթը, որը լույս է տեսնում Թուրքիայի դեսպանատան աջակցությամբ, իր խմբագրի՝ Մուհամմեդ Նուրեդդինի միջոցով դիմել է Լիբանանում թուրք դեսպան Այսըն Քարահանին, իմանալու Հայաստանի դեսպանատան հետ կապված «անդրադարձերի» մասին նրա կարծիքը: Նշելով որ Քարահանը «պրոֆեսիոնալ դիվանագետ է», Շահե Միսրոնյանը գրում է, թե Քարահանի պատասխանը եղել է հետեւյալը. «Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիվանագիտական հարաբերությունների չգոյության պատճառով «դրոշակը» կը պարտադրե իրեն ներկա չգտնվել»: Հետեւաբար, հոդվածի հեղինակը կը հարցնե. «Հայաստանի դեսպանատունը ստիպվա՞ծ էր հրավեր ուղարկել թուրք դեսպանին», եւ ինքն էլ պատասխանում, «դրոշակին» այստեղ մեկնաբանություններ չի տալիս»:

Ա. Հ.

Հերյանի կտակը՝ Ս. Էջմիածնի եւ ԹՄՄ-ի միջեւ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: ԱՄՆ-ի դատական մարմինները վերջապես հաստատել են Արփենիկ Հերյանի կտակը՝ 185 հազար դոլլար, որ պետք է հավասարապես կիսվի Ս. Էջմիածնի եւ Թեքեյան մշակութային միության միջեւ: Կտակով թույլատրվում է կտակի կեսն օգտագործել գրական մրցանակներ եւ ուսանողների կրթաթոշակներ սահմանելու համար: Արփենիկը ՌԱԿ հայտնի գործիչ Ռուբեն Հերյանի զարմուհին է: Վերջինս հայտնի է Սիրիայում ծավալած լայն գործունեությամբ, որ նպատակ ունի հայտնաբերել եղեռնի ժամանակ արաբ ընտանիքներում գոյատեւած հայ երեխաներին, «Մեկ հայ՝ մեկ ոսկեդրամի դիմաց» գործելակերպով բազմաթիվ հայ երեխաների հայտնաբերելով արաբական անապատներից, պատսպարելով ու խնամելով նրանց:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի հրահանգով, եկեղեցիներում ամենա[illegible] հոգեհանգստյան պատարագ է մատուցվելու ի հիշատակ Արփենիկ Հերյանի:

«ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ» ռադիոկայանն ամեն օր

Ամեն օր ժ. 18-19-ը միջին ալիքով, 1395 կհ հաճախականությամբ եւ առավոտյան 6:40-7:40 Երեւանի քաղաքային ցանցով, երկար եւ միջին ալիքներով եթեր են հեռարձակվում «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական բաժնի ծրագրերը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

– Արդյոք հնարավո՞ր է մեր տարածաշրջանում քրդական պետության ստեղծումը: Անկախության ինչպիսի՞ բանաձեւ է Իրանն առաջարկում Հյուսիսային Իրաքի քրդերի համար մնայուն անկախության մթնոլորտի ստեղծման համար:

– Իրաքի տարածքային ամբողջա-

Չեք ընձեռում:

– Մենք, իհարկե, դեմ ենք քրդական պետության ստեղծմանը, սակայն սխալ դիտվում դա Իրաքի հետ կապված խնդիր է: Մենք չենք կարող միջամտել Իրաքի ներքին գործերին, դեմ ենք Իրաքի տրոհմանը:

– Իրանում քրդական հարց գոյություն ունի՞:

իշխանությունների ազդեցությունը կասկածելի է: Քուրդ ժողովրդի մեծամասնությունն աջակցում է կառավարությանը եւ, ինչպես գիտեք, երբ Իրաքում որեւէ խնդիր է ծագում, տեղի քրդերը անմիջապես ապաստան են գտնում Իրանում: Իրանի իշխանությունները գրկաբաց ընդունել են 1.2 միլիոն իրաքյան քրդերի: Մինչեւ

ԻՐԱՆ

Ռաֆսանջանի. Անկախ քրդական պետությունը անչափ դժվար է, նույնիսկ անհնարին

Ինչպես արդեն մեր ժամանակում հայտնել էր, Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի Իրան կատարած այցի նախօրեին Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ Հաշեմի Ռաֆսանջանին հարցազրույց էր տվել Turkish Daily News եւ Hurriyet թերթերի թղթակիցներին՝ բացատրելով թուրք-իրանական հարաբերությունների վերաբերյալ իրանյան տեսակետը: Այդ հարցազրույցում շոշափվել էր նաեւ քրդական թեման: Քանի որ Իրանի նախագահի պատասխանները պատկերացում են տալիս այս հարցի մեր հարավային հարեւանի մոտեցման մասին, անհրաժեշտ գտանք թարգմանաբար ներկայացնել հարցազրույցի համապատասխան հատվածը, որը տպագրվել է «Ջումհուրիյեթի» հուլիսի 22-ի համարում:

Մ. Ռ.

կանության պահպանման հարցում մենք համամիտ ենք Թուրքիայի հետ: Իրաքյան ղեկավարությունը պետք է քրդերին տա իրավունքներ, ինչը կապահովի խաղաղությունն ու անվտանգությունը տարածաշրջանում: Իրաքի քրդերը ճնշման եւ բռնությունների չպետք է ենթարկվեն:

– Հնարավո՞ր է անկախ քրդական պետության ստեղծումը: Ինչպիսի՞ն կլիներ Իրանի արձագանքը նման դեպքում:

– Թուրքիայի, Իրանի, Սիրիայի եւ Իրաքի տարածքներում անկախ քրդական պետության ստեղծումն անչափ դժվար է, նույնիսկ անհնարին: Երբ քուրդ ժողովուրդը համոզվի, որ իր անվտանգությունն ապահովված է, իր նկատմամբ արդար են վերաբերվում եւ կառավարական ուժերը նրան ճնշման եւ բռնությունների չեն ենթարկում, այլեւս կարիք չի մնա առանձին քրդական պետություն ստեղծել:

– Բայց «ո՛չ» չեք ասում: Գուցե մանեւրելու հնարավորություն եք

– Չենք կարող ասել, որ գոյություն չունի, սակայն այն անլուծելի խնդիր չէ: Ինչպես այլ նահանգներում, այնպես էլ Քուրդիստան նահանգում

այսօր Իրանում կան ճամբարներ, որտեղ ապրում են իրաքյան քրդերը:

– Չեք ինչպե՞ս հաջողվեց լուծել քրդական հարցը: Համոզված եմ, որ կարող եք խորհուրդներ տալ:

– Մենք դա արեցինք արդարության եւ սիրո շնորհիվ: Ամենայն իմաստով մեզ օգնեց իսլամի ոգին: Որովհետեւ քրդերը մուսուլմաններ են եւ Իրանը իսլամական երկիր է: Մեզ օգնեցին հեղափոխության պահապանները եւ ժողովրդի ուժը:

– Նշանակում է, քրդական հարցը հսկողության տակ վերցնելու համար դուք էլ եք ուժի դիմել...

– Ո՛չ, պարզապես կարող ենք ասել, որ սահմանափակ ուժ են կիրառել նրանց որոշ սխալներից հետ պահելու համար: Սակայն մենք ձգտում ենք արդար վերաբերմունք ցույց տալ եւ ապահովել նրանց երջանկությունը: Նրանք վայելում են ազատության պտուղները, խորհրդարանում ունեն իրենց ներկայացուցիչները, մզկիթներում՝ իրենց հոգեւորականները:

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Եգիպտոսը Գոլանի հարցում պաշտպանում է Սիրիային

ԿԱՀԻՐԵ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այցով Եգիպտոս ժամանած Սիրիայի արտգործնախարար Ֆարուկ Շարաան Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքին հանձնեց Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ասադի ուղերձը, որով պարզաբանվում է Սիրիայի դիրքորոշումը մերձավորարեւելյան խաղաղության բանակցությունների նկատմամբ:

Ալեքսանդրիայում Եգիպտոսի նախագահի հետ բանակցությունների ավարտից հետո Սիրիայի արտգործնախարարը լրագրողներին ասաց, որ հանդիպման ընթացքում ինքը Մուբարաքին տեղեկացրել է ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերի վերջերս Սիրիա կատարած այցի արդյունքների մասին: Նրա խոսքերով, դեռ վաղ է խոսել Գոլանի բարձունքներից զորքերի լրիվ դուրսբերում իրականացնելու Իսրայելի մտադրության մասին: Սակայն, ինչպես պարզ է դառնում, սիրիական կողմին Քրիստոֆերի տված հավաստիացումներից, Թել Ավիվը լրջորեն ձգտում է առաջ շարժվել խաղաղության ուղիով: Շարաան դրականորեն գնահատեց նաեւ Վաշինգտոնի դիրքորոշումը ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի համապատասխան բանաձեւերի եւ մերձավորարեւելյան խնդրի կարգավորման «խաղաղություն հողի դիմաց» սկզբունքի կատարման հարցում:

Սիրիայի արտգործնախարարը տեղեկացրեց, որ Քրիստոֆերի առաջիկա այցը շրջան տեղի կունենա սեպտեմբերի առաջին կեսին: Նա հավաստեց իր երկրի դիրքորոշումը, որով պահանջվում է Գոլանի բարձունքներից մի քանի ամսում իսրայելական զորքի դուրսբերում, մինչդեռ Իսրայելը պնդում է, որ գործընթացը տեւի տարիներ:

Իր հերթին Եգիպտոսի արտգործնախարար Ամր Մուսան հավաստեց, որ իր երկիրը պաշտպանում է Սիրիայի դիրքորոշումը խաղաղության դիմաց Գոլանի բարձունքների վերադարձման անհրաժեշտության հարցում: Ընդսմին նա հայտարարեց, որ Եգիպտոսը պատրաստ է բոլոր ջանքերը գործադրել, որպեսզի Սիրիային օգնի հասնելու այդ սկզբունքի կատարմանը:

■ ***Քաբուլում մարտերը շարունակվում են:*** *Օգոստոսի 15-ին Աֆղանստանի մայրաքաղաքում երրորդ օրն է շարունակվում են կատաղի մարտերը մոջահեդների տարբեր խմբավորումների միջեւ, հաղորդում է Քաբուլի ռադիոն: Մոտ 20 խաղաղ բնակիչներ սպանվել եւ 200-ն էլ վիրավորվել են: Քաղաքի հիվանդանոցները լիք-լեցուն են: Պակիստանի Փեշավար քաղաքից ստացված լուրերի համաձայն, մարտերը մղվում են հիմնականում Քաբուլի արեւելյան մասում տիրապետող բարձունքների նվաճման համար: Հունիսին դրանք գրավել էին Ռաբանիի զինված ջոկատները, իսկ այժմ Հեքմաթիարի գրոհայինները փորձում են ետ նվաճել դրանք:*

ԹՈՒՐՔԻԱ

Խոլերայից տասնյակ մահեր

ԱԹԵՆՔ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես օգոստոսի 13-ին հաղորդեց «Ռուսաստանի ձայն» ռադիոկայանը, Թուրքիայում, մասնավորապես Անկարայում եւ Ստամբուլում, համաճարակի են դառնում խոլերայով հիվանդանալու դեպքերը: Վերջին մեկ օրում խոլերայից մահացել է 21 մարդ: Թուրքիայի իշխանությունները ժխտում են երկրում խոլերայի գոյությունը, սակայն շրջանային թերթերը գրում են այդ դեպքերի մասին եւ նկարագրում հիվանդանոցներում տիրող խուճապը, խորհուրդ տալով խմել շշերով վաճառվող ջուր:

35 հոգի սպանվեց հարավարեւելքում

ԱՆԿԱՐԱ, 14 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌՈՅԹԵՐ-AGBU-AIS: Թուրքիայի անվտանգության պաշտոնատարները հաղորդեցին, թե այսօր քրդական անջատողական շարժման 14 մարտիկներ հարձակվել եւ 10 գյուղացի են սպանել Էլազիգի նահանգի գյուղերից մեկում: Իր հերթին թուրքական զորքն սպանել է 21 անջատողականների, երկրի հարավարեւելյան շրջաններում տեղի ունեցած մարտերի ընթացքում: Սպանվել է նաեւ թուրք 4 զինվոր, անցնող 2 օրերին ընկած զոհերի ընդհանուր թիվը հասցնելով 35-ի: Կառավարական ուժերը, օդուժի եւ անվտանգության հատուկ ուժերի պաշտպանության տակ, վերջերս սաստկացրել են գործողությունները Թուրքիայից եւ Իրաքի հյուսիսից Քրդստանի բանվորական կուսակցության (PKK) ռազմական հենակետերն արմատախիլ անելու համար: Պաշտոնական տվյալների համաձայն, այս տարի տեղի ունեցած բախումներում սպանվել են ավելի քան 2000 հոգի ազատամարտիկ եւ շուրջ 200 թուրք անվտանգության աշխատակից եւ քաղաքացի:

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Միջուկային» մաքսանենգություն Ռուսաստանից Գերմանիա

ԲՈՆՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Նախարարապետ Հելմուտ Քոլը Ռուսաստանի կառավարությանը հղած ուղերձում պահանջեց ամենախիստ աչալրջություն հանդես բերել միջուկային զենքի բաղադրատարրերի մաքսանենգության գործում: Ուրբաթ օրը գերմանական ոստիկանությունը Մոսկվայից ժամանած գերմանական «Լուֆթհանզա» ընկերության օդանավի ուղեբեռի մեջ հայտնաբերել էր մեծ քանակությամբ պլուտոնիում, միջուկային զենքի համար օգտագործելի վիճակում: 4 ամսվա ընթացքում գերմանական ոստիկանության 3-րդ միջուկային նյութի հայտնաբերումն էր դա, 3-ն էլ Ռուսաստանից:

Աֆրիկայի միասնության կազմակերպության ազատագրման կոմիտեն լուծարվում է

ԴԱՐ ԷՍ ՍԱԼԱՄ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ ՄԱՐԿԵ: Այսօր Արուշա քաղաքում պետք է տեղի ունենա Աֆրիկայի միասնության կազմակերպության (ԱՄԿ) ազատագրման կոմիտեի լուծարման պաշտոնական արարողությունը, լրագրողներին հայտնեց Տանզանիայի նախագահի մամուլի քարտուղարը: Արարողությանը հրավիրված են ԱՄԿ գլխավոր քարտուղար Սալիմ Ահմեդ Սալիմը, աֆրիկյան երկրների, այդ թվում ՀԱՀ-ի, Զիմբաբվեի, Մոզամբիկի, Ուգանդայի, Քենիայի, Զամբիայի եւ Բոտսվանայի նախագահները: 1965 թ. ազգային ազատագրական շարժումների հետ ԱՄԿ կապի համար ստեղծված կոմիտեն կարեւոր դեր խաղաց պորտուգալական գաղութների ժողովուրդների անկախության նվաճման, ՀԱՀ-ում ապարտեիդի համակարգի վերացման գործում:

Բրազիլիայում սուրճի պաշարները կրճատվում են

ԲՐԱԶԻԼԻԱ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԲԻԶՆԵՍ ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բրազիլիայի կոոպերատիվների տնօրինության ներքո գտնվող սուրճի պաշարները հուլիսին կրճատվեցին 22 տոկոսով, հասնելով 2,46 միլիոն պարկի (148,8 հազար տոննա): 1994-1995 գյուղատնտեսական տարում բրազիլական կոոպերատիվները ստացան 1,93 միլիոն պարկ սուրճ կամ անցյալ տարվանից 70 հազարով պակաս: Իր կողմից սուրճ աճեցնողների ազգային ընկերակցությունը իր անդամներին հանձնարարեց պահեստում թողնել այս տարվա բերքի մի մասը, որպեսզի փոխհատուցվեն ցրտահարումների բացասական հետեւանքները 1995-1996 թթ. բերքի համար:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1994 թվականի օգոստոսի 1-ից մինչեւ օգոստոսի 31-ը

Երեւանից (Զվարթնոց) — Երեւան

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժամանում
-2-----	ՏՈՒ-154	08.00	10.55	R3 1241	ԱԹԵՆՔ	R3 1242	12.10	*18.30
1-3-5--	ՏՈՒ-134	08.30	11.25	R3 7117	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2-----	ՏՈՒ-154	08.00	14.00	R3 1241	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 1242	09.00	*16.30
-2--5--	ՏՈՒ-154	13.50	21.00	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	23.00	*00.35
------7	ՏՈՒ-134	08.00	10.15	R3 105	ԹԵՀՐԱՆ	R3 106	11.45	13.10
1234567	ՏՈՒ-154	06.20	09.00	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	10.20	12.45
---45--	ՏՈՒ-154	13.00	18.15	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	19.50	22.15
123--67	ԻԼ-86	13.00	18.15	R3 900	ՄՈՍԿՎԱ	R3 859	19.50	22.40
--3--6-	ՏՈՒ-154	09.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	*02.55
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	13.50	18.00	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	23.00	*00.30
---4---	ՏՈՒ-154	12.00	18.15	R3 9037	ՍԱՄԱՐԱ	R3 9038	21.00	22.30
----5--	ՏՈՒ-154	11.00	17.15	R3 9015	Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	R3 9016	19.30	22.50
1234567	ՏՈՒ-134	07.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	10.45	12.00
---4---	ԻԼ-86	04.05	10.00	R3 9827	ՓԱՐԻԶ	R3 9828	21.00	*04.00

Երեւանից (Էրեբունի) — Երեւան

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժամանում
1-3-5--	ՅԱԿ-40	10.45	11.35	РЮ-27	ԹԲԻԼԻՍԻ	РЮ-28	13.35	14.25
1234567	ՅԱԿ-40	08.00	09.30	РЮ-45	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-46	11.30	13.00
1234567	ՅԱԿ-40	11.30	13.00	РЮ-43	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-44	15.00	16.30
1234567	ՅԱԿ-40	14.30	16.00	РЮ-47	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-48	18.00	19.30
1234567	ՅԱԿ-40	08.30	10.15	РЮ-17	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-18	11.45	13.30
--3-5-7	ՅԱԿ-40	14.45	16.30	РЮ-3	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-4	18.45	20.30
-2-4-6-	ՅԱԿ-40	09.00	10.15	РЮ-29	ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ	РЮ-30	11.45	13.30

Գյումրիից — Գյումրի

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժամանում
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	06.00	07.30	РГ-7249	ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ	РГ-7250	09.00	10.30
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.30	12.40	РГ-7245	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РГ-7246	19.45	20.45
1-3-5-7	ՏՈՒ-134	08.45	13.30	РГ-920	ՄՈՍԿՎԱ	РГ-919	16.05	19.30
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.30	16.50	РГ-7245	ՍԱՄԱՐԱ	РГ-7246	17.50	20.45

* ժամանումը հաջորդ օրը

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱ գրասենյակներ կամ Ձեր ճամփորդական գործակալին:
Հեռ. 53-05-82, 53-06-02

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ինչպես քաղաքականությունը վերածվեց արքունիքի թատրոնի

ՌՈԶԱ ՎԱՐԴԵՒՅԱՆ,
պատմագիտության թեկնածու

«Որոշակի իմաստով, քաղաքականությունը միշտ խաբեություն է եղել», գրել է Ջո Մակգինիսն իր «Ինչպես վաճառեցին նախագահ 68-ին» աշխատությունում, որտեղ պատմվում է այն մասին, թե ինչպես Ռիչարդ Նիքսոնին ստիպել են սեփական նկարագիրը փոխել ամերիկացի ընտրողներին իր կողմը գրավելու համար: Դժվար չէր նկարագիր կերտել այն ժամանակներում, երբ յուրաքանչյուր քաղաքական կուսակցության հովանավորած կողմնակիցներ ունեն ի դեմս այս կամ այն օրաթերթի:

Թերթերն ընթերցողներին գովազդում էին ընկավարի կերպարը, այն կուսակցության նախընտրական արշավի կարգախոսները, որը զաղափարապես մոտ էր կամ որից թերթը ֆինանսական օգնություն էր ստանում:

Փոփոխությունները սկսվեցին հեռագրի հայտնվելուց հետո: Այն արագացրեց տեղեկատվության առաքումը երկրի եւ աշխարհի բոլոր ծայրերից: Խոշոր տպաքանակ ունեցող թերթերը ոչեւ է դիմեին ոչ միայն քաղաքական ընտրախավին, այլեւ տարբեր հայացքների տեր լայն լսարանին: Ի հայտ եկավ անաչառ կամ անկանխակալ մամուլ հասկացությունը, որը ֆինանսական առումով կախման մեջ է գովազդից ու տպաքանակից եւ ոչ թե քաղաքական դաշնակիցներից:

Այդ ժամանակ զանգվածային լրատվության տերերը նույնպես Ռանդոլֆ Հերսթը ԱՄՆ-ում կամ լորդ Նորթքլիֆը եւ Բիվերբրուքը Անգլիայում, սկսեցին իրենք ներկայացնել քաղաքական իշխանությունը: Կուսակցությունները միշտ չէ, որ կարող էին հույս դնել նրանց օգնության վրա, ուստի ստիպված էին ավելի մեծ հնարամտություն դրսեւորել լայն հասարակայնության համար իրենց նկարագրի ստեղծման մեջ: Նրանք սկսեցին օգնության համար դիմել գովազդի մասնագետներին, իսկ դա միշտ չէ, որ հաջողությամբ էր պսակվում: Բրիտանիայի պահպանողական կուսակցությունը 1929 թ. համընդհանուր ընտրությունների նախօրեին խորհրդակցեց գովազդային գործակալության հետ, վերջինիս խորհրդով առաջ քաշեց «Նախ եւ առաջ անվտանգություն» կարգախոսը եւ պարտություն կրեց:

«Քարոզչություն» հասկացությունը վատ համբավ ստացավ, երբ ամբողջատիրական վարչակարգերն սկսեցին այն օգտագործել հանրային կարծիքի ձեւավորման, հատկապես իրենց ղեկավարների փառաբանման համար:

Ժողովրդավարական երկրներում կառավարությունները ստիպված էին լինում գործել առավել հնարամիտ կերպով: Պատմաբան Դանիել Բուրստինն իր «Իմիջ. Ամերիկայի կեղծ իրադարձությունների ուղեցույց» գրքում գրում է, որ նախագահ Ֆրանկլին Ռուզվելտը հաջողացնում էր մամուլում տպագրել իր ուղերձները, իսկ ռադիոն կերտում էր հուսալի նախագահի կերպարը: Լրագրողները, բանաստեղծները, դրամատուրգները եւ մասեր կազմողները օգնում էին, որ նրա «Բաղխոզ ռույցներ բոլորտա մոտ» հայտարարություններին տվեին անկեղծության ու բացախոսության գծեր: Ի դեպ, այս հին ու հասարակ մեթոդից օգտվում են Վրաստանի եւ Ադրբեջանի ղեկավարներն իրենց քաղաքական նկարագրի պահպանման համար:

1930-ական թթ. Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Սթենլի Բոլդուինը նախընտրում էր, որ իրեն պատկերեն ծխամորճով, քանի որ դա նպաստում էր ամենօրյա հանրության աչքին հուսալիորեն եւ հանգստացնող կերպարի ստեղծմանը:

Մարգարետ Թեչերը Սաաչի եղբայ[illegible] եւ նրանց գովազդային գ[illegible]թյանը հաշտ եւ ծա[illegible] դարձրեց նրանց նո[illegible]

Մարգարետ Թեչերը հարցազրույց է տալիս բրիտանական «Այս շաբաթ» հեռուստածրագրին

բավարար բլով նոր խոստումներ, որոնք կարտահովեին խորհրդած[illegible] հում բարգավաճում են կերպարներ ստեղծողները: Լրագրողները կարող

րովի կարգախոսի կատարումը, որի հեղինակը նույնպես Սաաչի եղբայրներն էին. «Հաջորդ առաջընթաց քայլը: Նրանք կուսակցության ծնոր բերած լավ արդյունքների վրա հանրության ուշադրությունը բեւեռելու նպատակով մամուլում արշավ կազմակերպեցին»:

Յանգի տեղեկությունների համաձայն, 1978 թ., երբ Սաաչի եղբայրներն սկսեցին աշխատել պահպանողական կուսակցության օգտին, նրանց գործակալության եկամուտը կազմում էր 2.75 միլիոն դոլար: Տասը տարի անց գործակալության եկամուտներն աճեցին 50 անգամ:

Չնայած Սաաչիների գործակալության օգնությանը, 1987 թ. Թեչերի նախընտրական արշավն այնքան էլ հաջող չանցավ: Բացի դրանից, նա օգնության համար դիմեց մեկ ուրիշ գովազդային գործակալության:

Քաղաքականության այդ նոր ձեւի մասին գրել է զանգվածային լրատվության միջոցների բնագավառի մասնագետ Մարշալ Մակլյուենը. «Քաղաքական գծերը եւ հայացքները առանձնահատուկ դեր չեն խաղում ընտրությունների ընթացքում: Մրցակից կողմերի բանավեճերի տեղն զբաղեցրել է այս կամ այն պաշտոնի հավակնորդի կերպարի ստեղծումը»:

Այն բանի համար, որ պաշտոնյաները զերծ են մնում իրականության ճշտությամբ, ամենից պետք է մեղադրեն միայն իրենց: Մենք ինքներս ենք պահանջում, որ պաշտոնները ստեղծվեն: Մենք թերթերից սպասում ենք բազմաթիվ լուրեր: Երբ լուրեր չկան, հնուց լրագրողը պետք է դրանք ի հայտ բերի: Այսպիսով, նորությունների մեծ մասը կեղծ իրադարձություններ են:

Կեղծ իրադարձություններից բացի գոյություն ունեն հանրահայտ անձինք, որոնց ներկայացնում են որպես հերոսներ կամ նշանավոր մարդիկ: Տարբերությունն այն է, որ հերոսին ճանաչում են նրա նվաճումներով, մինչդեռ նշանավորությունն ստեղծում են զանգվածային լրատվության միջոցները: Հերոսը մեծ մարդ է, մինչդեռ նշանավոր անձը անվան ռուռացման արդյունք է:

Մենք ապրում ենք պատրանքների աշխարհում եւ կորցնում կապն իրականության հետ: Այդ աշխարհում հաճախ թվում է, թե նորությունները գալիս են կանխամտածված, մենք ինքներս ենք նրանց ստեղծման մասնակիցները, եւ այդ ամենը ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ մի կազմակերպված «իրադարձություն», որն անխուսափելիորեն հայտնվում է լրագրային եւ հեռուստատեսային լուրերի հոսքում: Այս ամենը կազմակերպում է ընտրարշավի կենտրոնակայանն այնպես, որ հեռուստատեսության աշխատողները կարողանան կատարել կարեւորագույն լուրերը լուսաբանելու խմբագիրների պահանջը, սակայն չափազանց լուրջ հարցեր այդ ժամանակ չունենան:

Թեեւ տեղեկատվության հետ կատարվող նման ձեռնածությունները մտահոգում են, բայց հնարավոր են էլ ավելի վատ տարբերակներ: «Ամերիկյան թատրոնը» գրքում Ջոզեֆ Մեհրավիչը գրում է. «Վերջերս անցկացված հարցումները ցույց տվեցին, որ ընտրողներից շատերը կարող են ընտրել այն թեկնածուի օգտին, որի ծրագրին իրենք համաձայն չեն, եթե թեկնածուն իրենց դուր է գալիս որպես անհատ: Այս երեւույթը հնարավոր է միայն հեռուստատեսային մշակույթի պարաշրջանում: Անհնար է պատկերացնել, որ բերբում թեկնածուի ճառը կարդալուց հետո մարդը կարող է ասել. «Այս ամենը հիմարություն է, բայց գիտե՞ք, այդ տղան ինձ դուր է գալիս»:

Ես դիտավորյալ փաստեր եմ բերում միջազգային քաղաքականության անցյալից, քանզի մեզ առայսօր մեր հայ քաղաքական գործիչները հազիվ թե հասնեն նույնիսկ այդ երեւույթի «քարոնքներին»:

ԵՐԵՎԱՆ

Երեւանի տիկնիկային թատրոնի բարեգործական հյուրախաղերը

Օգոստոսի 15-ին Վանաձորի Հ. Աբելյանի անվան դրամատիկական թատրոնում հյուրախաղերով հանդես եկավ Երեւանի Հ. Թումանյանի անվան պետական տիկնիկային թատրոնը: Հանդիսատեսը ջերմորեն ընդունեց Բորիս Աղիկովի «Նրանը» ներկայացումը: Ինչպես տեղեկացանք Գ. Ռոստոմյանից, ռեժիսոր Ռ. Բաբայանի բեմադրած այս ներկայացմամբ թումանյանցիները հանդես կգան նաեւ Դիլիջանի եւ Իջեւանի բեմահարթակներում: Խաղացված ներկայացումներից մեկը եւ այստեղ եւ Վանաձորում եւ հարավան քաղաքներում լինելու է բարեգործական: Հովանավորը «Հայաստան» հանրապետական վարչությունն է:

Ներկայացումները նախատեսված են տարածաշրջանի անտառաշտեռության աշխատակիցների երեխաների համար:

Մ. Մ.

ԹԲԻԼԻՍԻ

Հայկական թատրոնի շենքը պատրաստ կլինի եկող թատերաշրջանին

Մայիս ամսին Թբիլիսիի հայկական պետական թատրոնի շենքում տեղի ունեցած պայթյունի հետեւանքով թատրոնը, որ շաբաթական ունենում էր երկու ներկայացում, այժմ զրկված է սեփական շենքում ելույթներ ունենալու հնարավորությունից: Վրաց նախագահի կողմից մինչեւ սեպտեմբեր շենքի վերականգնման աշխատանքները ավարտելու մասին տրված խոստումը Վրաստանի համար ծանր տնտեսական պայմաններում հնարավոր չեղավ իրականացնել: «Ուզում ենք հուսալ, որ շենքը պատրաստ կլինի գոնե եկող թատերաշրջանին», ասաց թատրոնի ռեժիսոր Ռոման Մացիաշվիլին:

Իսկ մինչ այդ, հայկական թատրոնը իր ժամանակավոր հանգրվանը կգտնի Թբիլիսիի ռուսական թատրոնի շենքում եւ կսկսի մի շարք հյուրախաղերի: Վերջերս ավարտվեցին թատրոնի հայաստանյան հյուրախաղերը: Շուտով թատերախումբը կմեկնի Ջավախք, որից հետո նախատեսվում են հյուրախաղեր Բաթումում:

ԼՏ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է 4 սենյականոց բնակարան Նորքի 9-րդ զանգվածում: Գինը՝ պայմանագրային: Տեղեկությունների համար զանգահարել 65.62.55 հեռախոսահամարով:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Վերարկու, կերպաս, կրծկալ... տարաների թափոններից

(ասում են, էկոլոգիապես անվտանգ է)

Ի՞նչ կասեիք այն վերարկուի մասին, որը կարված է վանդակավոր վերմակից: Կամ շալիկի մասին, որը երբեւէ եղել է սավան: Ասում են, որ հենց այդպես տիկի հագնվեն այժմ փարիզուհիները, որպեսզի բոլորը համոզվեն, որ նրանք հետեւում են նորաձեւության նվաճումներին: Դժվար է ասել, թե Ֆրանսիայում նման հագուստի որքան կողմնակիցներ կան, սակայն արտադրանքի նման հավաքածուն հաջողությամբ առաջարկվում է ֆրանսիական ձեւարարնուհի Սիրել Էքյեն Բրունելը: Ստեղծագործության կենտրոնում նրա աստիճանաբար հանրաճանաչ դարձող գաղափարն է նյութերի երկրորդային օգտագործելիությունը: Իր խոսքերով, նա ոչ մի բան այնքան չի սիրում, որքան կերպասի կտորների օգտագործումը:

Տնտեսական ճգնաժամը, նորաձեւության հարմարեցումը էկոլոգիական պահանջներին առաջացնում են մի նոր երեւույթ, որն ավելին է, քան թափոններից հագուստի մոդելների ստեղծումը: «Պասագոնիա» ֆիրման 10 տարվա աշխատանքից հետո ստեղծել է սպորտային նոր բեւեռ, որը հնարավորություն է տալիս ստեղծել այնպես կոչված բեւեռային կերպաս: Այն նույնպես տաք է, ինչպես բուրդը, սակայն երկու անգամ թեթեւ է, արտահովում է լիարժեք ջերմամեկուսացում եւ չի առաջացնում ալերգիկ երեւույթներ: Այդ հատկությունները բնորոշ են սովորական կերպասին, եթե նոր արտադրանքի համար հումք չլինեին... պլաստմասե օգտագործված շշերը: Մեկ տաք շալիկի համար անհրաժեշտ է 25 շիշ: Շշերը մանրացվում են եւ ծուլվում մինչեւ խիտ զանգված դառնալը: Դրանից թել է ստացվում, որն այնուհետեւ կարելի է ներկել ցանկացած գույնի: «Պասագոնիա» ֆիրման գտնում է, որ արտադրելով էկոլոգիական այդ կերպասի որոշակի քանակ, ֆիրման տնտեսել է 1,3 միլիոն բարել նավթ:

Այսօր ինչ ասես, որ չեն պատրաստում կենցաղային զանազան թափոններից: «Մայրեն միլզ» ընկերության կողմից արտադրվող մի կերպասի մեջ ավելացվում է օգտագործված լուսանկարչական ժապավեն, որպեսզի ստանան խայտաբղետ գույներ: Խմիչքների դատարկ տարաները (եւրամիությունում տարեկան դեն է գցվում 11 միլիարդ այդպիսի տարա) նույնպես գտան իրենց կիրառումը: Նրանցից անջրանցիկ ժապավեններ են պատրաստվում: Դրա համար տարան որոշակի ձեւով ճզմում են նրան տալով ժապավենի տեսք:

Երկրորդական հումքը թույլ է տալիս ստեղծել ոչ միայն կենցաղային առարկաներ, այլեւ խանդավառում է արվեստի մարդկանց: Չանխային ջուր բողարկող ֆրանսիական հայտնի «Կոնտեքստի» ընկերությունը մի խումբ նկարիչների հրավիրել է իրենց ստեղծագործությունները ստեղծել պլաստմասե խցաններից եւ պիտակներից: Այս ամենը նախատեսված է դեկորատիվ արվեստի փարիզյան թանգարանում կազմակերպելիք ցուցահանդեսի համար: Սիրել Էքյեն Բրունելն այդ հումքից արդեն ստեղծել է ...մանկական կոմբինեզոն եւ կրծկալ, որը հիշեցնում է 18-րդ դարի գեղեցկուհի[illegible] հագուստի տարրեր...

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ ՍՊՈՐՏ

ՖՈՒՏԲՈԼ

Վալանսի հայկական թիմը Ֆրանսիայի նոր առաջնությունում

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

Սկսվել են Ֆրանսիայի ֆուտբոլային ներքական առաջնությունները: Հայաշատ Վալանս քաղաքի Asova

Միշել Տերզյան

թիմին անցյալ տարի մեծ դժվարությամբ կարողացավ պահպանել իր տեղը 2-րդ դիվիզիոնի մրցաշարում: Նոր առաջնությունում տեղի ունեցած երեք տուրից հետո Վալանսի թիմը երկու հանդիպում ավարտել է ոչ-ոքի (0-0), իսկ Թուլուզում 1-3 հաշվով զիջել է տեղի «Թուլուզ» թիմին, որը այս տարի է հռաժեշտ տվել ուժեղագույնների խմբին: Այս վերջին խաղի ժամանակ թիմի փորձառու պաշտպան Միշել Տերզյանը 9-րդ րոպեին լուրջ վնասվածք ստացավ և ստիպված թողեց դաշտը: Ցավոք, նախորդ առաջնությունում էլ Միշել Տերզյանը վնասվածքի պատճառով երկար ժամանակ բացակայում էր և հազիվ մտել էր նորմալ հունի մեջ: Այս տարի Վալանսի թիմ է հրավիրվել հայազգի մեկ ուրիշ խաղացող դարպասապահ Վենսան Ցագմաջյանը, որն անմիջապես ամրագրվել է հիմնական կազմում: Ցագմաջյանը հուսալի դարպասապահ է: Ցավոք, «Թուլուզի» հետ խաղում 45-րդ րոպեին մրցավարը նրան անարդարացիորեն դաշտից հեռացրեց այն հանգամանքով, թե իր գնդակը ձեռքով բռնել է տուգանային հրապարակի սահմաններից դուրս: Սակայն հետագայում, խաղի տեսագրությունը դիտելուց հետո պարզվել է, որ մրցավարը սխալ էր: Առաջին խաղակեսում Վենսան Ցագմաջյանը առնվազն երեք անգամ իր թիմին փրկել է վերահաս վտանգներից: Թե Միշել Տերզյանը և թե Վենսան Ցագմաջյանը այնպիսի ֆուտբոլիստներ են, որոնք կարող են պաշտպանել Հայաստանի հավաքականի մարզական պատիվը: Ինչ վերաբերում է «Արարատի» նախկին հարձակվող Համլետ Մխիթարյանին, ապա նա հրաժեշտ է տվել Վալանսի Asova-ին, որի կազմում խաղում էր երկար ժամանակ: Հիշեցնենք, որ Վալանսի թիմը Եվրոպայի անցյալ տարվա չեմպիոնների չեմպիոն Մարսելի «Օլիմպիկի» հետ, որին ֆուտբոլային սկանդալի պատճառով զրկել են առաջին դիվիզիոնից, հանդես է գալիս նույն խմբում: «Օլիմպիկը» երկու հաղթանակով և մեկ պարտությամբ բռնանում է երկրորդ տեղում, իսկ Asova-ն երկու միավորով զբաղեցնում է 19-րդ տեղը:

Վենսան Ցագմաջյան

ՇԱԽՄԱՏ

Կասպարովն առաջին տեղում է

Նիժնի Նովգորոդ քաղաքում շարունակվող վեց գրոսմայստերների շախմատի միջազգային մրցաշարում երեք տուրից հետո երկիշխանություն է: Պրոֆեսիոնալների ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովը և լվովցի գրոսմայստեր Վասիլի Իվանչուկը երկուական միավորով գլխավորում են մրցաշարային աղյուսակը: Երրորդ տուրում նրանք մրցեցին իրար հետ և գրանցեցին ոչ-ոքի: Լատվիացի Շիրովը հաղթեց Բարեևին (Ռուսաստան), Վլադիմիր Կրամնիկը իր հերթին առավելության հասավ Նայջել Շորթի նկատմամբ:

ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ

ՖԻՖԱ-ի նոր ցանկը

Ֆուտբոլի աշխարհի ամերիկյան առաջնությունից հետո փոխվել են ազգային հավաքականների գործակիցները: Նոր ցանկը, բնականաբար, գլխավորում է աշխարհի չեմպիոնի կոչումը նվաճած Բրազիլիայի հավաքականը: Երկրորդ տեղում է Իտալիայի հավաքականը, որն ինչպես հայտնի է, եզրափակիչում միայն 11 մետրանոց հարվածներով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը զիջեց բրազիլացիներին: Աշխարհի նախկին չեմպիոն Գերմանիայի հավաքականը, որը աշխարհի առաջնությունից առաջ գլխավորում էր ՖԻՖԱ-ի ցուցակը, հիմա 4-րդ տեղում է:

Ահա ՖԻՖԱ-ի վերջին դասակարգման աշխարհի 10 ուժեղագույն հավաքականների ցանկը.

1.	Բրազիլիա	65,21
2.	Իտալիա	62,89
3.	Շվեդիա	61,28
4.	Գերմանիա	61,14
5.	Հոլանդիա	60,97
6.	Իսպանիա	59,74
7.	Ռումինիա	58,20
8.	Նորվեգիա	57,52
9.	Արգենտինա	57,46
10.	Շվեյցարիա	56,28

ՀԵԾԱՆՎԱՎԱՐԿԱՆ

Ծանծորսի աշխարհի առաջին չեմպիոնը

Հարավային Մորավիայի Օլեանի փոքրիկ քաղաքում ավարտվեց ծանծորսի աշխարհի առաջին առաջնությունը: Աշխարհի անդրանիկ չեմպիոնի կոչումը նվաճեց կանադացի Թոմ Կուփինենը: Նրան հաջողվեց միանգամից սրսալ 12 բաչող ծանծերի: Չեմպիոնը պարգևատրվեց ոսկե ճանճաստղանով: Արծաթե ճանճաստղանը բաժին հասավ իտալացի Կառլո Ռոսսիին: Ծանծորսի աշխարհի ոչ պաշտոնական նախկին չեմպիոն Յարոսլավ Բեդնարժ-Կոեսյանը, որի հետ Չեխիայի մարզասերները մեծ հույսեր էին կապում, բավարարվեց միայն երրորդ տեղով: Փոխարենը նա արծաթե ճանճաստղանի հետ ստացավ Ֆերդինանդի դիմանկարի պատճենը, բնականաբար ճանճերով: Մրցումների ժամանակ մրցավարները ըների օգնությամբ խստորեն հետևում էին, որ մասնակիցներն իրենց զոհերին հրապուրելու համար չօգտագործեն մեղր կամ ուրիշ խորտիկներ: Մրցումների անցկացման վայրում բաց էր թողնվել 20 հազար ճանճ:

ԻՍՊԱՆԻԱ

«Բարսելոնը» առանց Ռոմարիոյի

Բարսելոնի «Նոու կամպ» մարզադաշտի ամենամեծ մարզադաշտում 17 հազար ֆուտբոլասերներ էին հավաքվել 1994-95 թվականի մրցաշրջանի իրենց սիրելի թիմի խաղացողների ներկայացմանն ականատես լինելու: Բացակայում էր միայն «ամենամեծ» խաղացողը՝ աշխարհի չեմպիոն Ռոմարիոն: «Բարսելոնի» ղեկավարներից մեկը հայտնեց, որ Ռոմարիոն պետք է պատժվի անկարգապահության համար: Թիմի 95 տարվա պատմության ընթացքում առաջին դեպքն է, որ ֆուտբոլիստների այս ավանդական ներկայացումների ժամանակ բացակայում է խաղացողներից որևէ մեկը: Իսպանացիները շատ են հարգում ֆուտբոլիստների այս պաշտոնական ներկայացումները, մարզասերներին և մարզական լրագրողներին ու մեկնաբաններին: «Բարսելոնի» ղեկավարները երեք օր շարունակ զանգում էին Բրազիլիա, Ռոմարիոյի վերադարձի ստույգ ժամկետը ճշտելու, բայց ապարդյուն: Ռոմարիոն, որը աշխարհի 15-րդ առաջնության լավագույն խաղացող ճանաչվեց, մեկնել էր Անգլիա դուստր Ռ[...]ի ծննդյան կապակցությամբ հանգիստ անցկացնելու: Այս նույն քաղաքում «Ֆորմուլա-1»-ի աշխարհի բազմակի չեմպիոն Այրտոն Սեննան, որն անցյալ մայիսին ողբերգաբար մահացավ, մի ամառանոց ուներ: Ռոմարիոն արձակուրդ մեկնելուց առաջ հայտարարեց. «Ես այնքան եմ հոգնել, որ հիմա ֆուտբոլից զզվում եմ: Բայց օգոստոսի կեսերից հետո Յոհան Կրոյֆը կարող է ինձ հետ հույս կապել, թե մեկ անգամ ևս կհաղթենք Իսպանիայի առաջնությունում ու կնվաճենք նաև Եվրոպայի գավաթը»: Ռոմարիոն բացակայում էր, բայց «Բարսելոնը» ներկայացրեց իր նոր խաղացողներին, որոնց թվում էր աշխարհի վերջին առաջնության հերոսներից ևս մեկը՝ Ռումինիայի հավաքականի ավագ Գեորգի Հաջին, որը եկել է Իտալիայի «Բրեշիա» թիմից և պետք է փոխարինի դանիացի Մայքլ Լաուդրուպին, որն իր հերթին տեղափոխվել է Մադրիդի «Ռեալ»: Նորեկներից է նաև «Լացիոյի» թիմի նախկին դարպասապահ Լոպետեն: Իսպանիայի հավաքականի և Բարսելոնի փորձառու դարպասապահ մեծահամբավ Սուբիսարետան տեղափոխվել է «Վալենսիա»: «Բարսելոնից» հեռացել է Իսպանիայի հավաքականի լավագույն խաղացողներից ևս մեկը՝ Խուլիո Սալինասը, որը տեղափոխվել է «Լա Կորունիա», այն նույն թիմը, որտեղ հանդես է գալիս բրազիլացի մեկ այլ աստղ՝ Բեբետոն: Գ. Ա.

ՏԱՍՍ-ՌՈՍ

Ես խորհրդային քաղաքացի եմ

Չեծանվորդ Անդրեյ Նիժիլը, որը վերջին երկու տարիներին մեծ հաջողություններ է հասել եվրոպական մի շարք մրցումներում, մասնավորապես «Տուր դը Ֆրանսի» մեկնարկներում, իր ազգային պատկանելության մասին հայտարարեց հետևյալը. «Ես ռուս եմ և ուկրաինացի: Եվ չեմ հասկանում, թե այս երկու ազգություններից ինչը պետք է զատել: Բայց ուզում եմ ընդգծել, որ ես խորհրդային քաղաքացի եմ»: Դժվար է ԽՍՀՄ-ից հետո նույնիսկ ազգությունը ճշտել, քանի որ Խ. Միությունը շատ ազգերի է խառնել իրար:

Լեգենդի մահը

62 տարեկանում վախճանվեց ամերիկացի լեգենդար ծանրորդ Պաուլ Անդերսոնը: 40 տարի առաջ նրա անունը բնդում էր մարզական աշխարհում: Գերծանր քաշային Անդերսոնը աշխարհում առաջին ծանրորդն էր, որ եռամարտում կարողացավ հաղթահարել 500 կգ-ի սահմանը: Նա 1956 թ. Մելբուռնյան օլիմպիական խաղերի չեմպիոնն էր:

Մեդալներ բուլղար ֆուտբոլիստներին

Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում ունեցած փայլուն ելույթների համար Բուլղարիայի հավաքականի ֆուտբոլիստները պարգևատրվեցին «Stara PLANINA» մեդալներով: Մինչև հիմա այդ մեդալներով պարգևատրվում էին Բուլղարիային բարեկամ երկրների նախագահները: Պատվավոր պարգևները ֆուտբոլիստներին հանձնեց Բուլղարիայի նախագահ Ժելյու Ժելևը:

ՈՒԵՖԱ. Մեկ խաղ եզրափակիչը

Ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիան մտադիր է ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի եզրափակիչը այսուհետ անցկացնել մեկ խաղով: Հիշեցնենք, որ մինչև հիմա այս մրցաշարի գավաթակիրին որոշելու համար եզրափակիչ մտած թիմերը միմյանց հետ հանդիպում էին երկու անգամ՝ տանը և մրցակցի դաշտում:

ՔԱՂԱՔՆԵՐ

Մարզական Մոնակոն աշխարհի կենտրոնն է

Մոնակո, Մոնտե Կառլո, Գրաց իշխանություն, Ռենե իշխան. այս անունները աշխարհում դարձել են հռչակային: Ամբողջ աշխարհի մարդկությունը հռչակում է աղյուսակ գտնել Մոնակոն եվրոպական մրցաշարերում: Մոնակոն ճանաչվել է նաև թենիսի խոշոր մրցաշարերով, որոնց մասնակցում են աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստները: Մոնակոն ամենաշա-

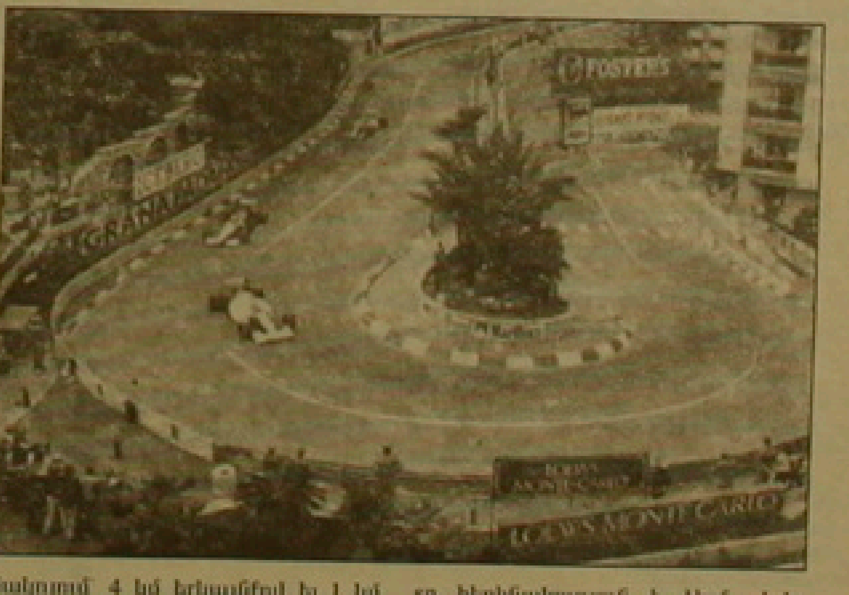

նակյութում 4 կմ երկայնքով և 1 կմ լայնքով, Միջերկրական ծովի ափին, Ֆրանսիայի և Իտալիայի միջև գտնվող երկիր-քաղաքում, որն ունի միայն 30 հազար բնակչություն: Մոնակոն աշխարհի ամենաճանաչված անուններից մեկն է: Այդ հեղինակության մեջ քիչ դեր չեն խաղում դրախտային կլիման, մեծ կազինոները և շքեղ հյուրանոցները: Այստեղ ծովափի երկայնքով կանգնած են միլիարդատերերի նավերը: Բայց Մոնակոն մեծապես փայլեցնում են նաև մարզական աշխարհի ներկայացուցիչները: Ֆուտբոլի համանուն թիմը, մասնակցելով Ֆրանսիայի առաջին դիվիզիոնի առաջնություններին, մի քանի անգամ դարձել է այդ երկրի չեմպիոն և բազմիցս հանդես եկել եվրոպական մրցաշարերում: Ավտոսպորտի հեղինակություն է ծեռք բերել «Ֆորմուլա-1»-ի «Մեծ մրցանակի» ավանդական մրցումների համար, որոնց ընթացքում մեքենաները մինչև 150 կմ/ժ արագությամբ, 100 հազար հանդիսականների ներկայությամբ սլանում են գեղեցիկ փողոցներով: Մոնակոն, որը Վատիկանից հետո աշխարհի ամենափոքրիկ պետությունն է, մրցումներ կազմակերպելու տեսակետից առաջատար երկրների թվում է: Մոտոսպորտի միջոցով և կազինոներում վաստակած բազմամիլիարդ շահերի մի մասը Մոնակոն վերադարձնում է ժողովրդին ամբողջ աշխարհում իր հեղինակությունն ավելի բարձրացնելու համար: Գ. Ա.

Բաժինը վարում է
ՄԻՀՐԱՆ ՔԱՂՏԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

A STYLE

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ORIGINAL DESIGN

«Ազգ» օրաթերթի A STYLE համակարգչային հրատարակչական ծառայությունը հայտնում է, որ թերթի էջերում տպագրվող այն գովազդների ձևավորման որակի համար, որոնք չունեն A STYLE մակագրությունը, ծառայությունը պատասխանատվություն չի կրում:

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Զանգահարեք՝ 562863, 581841

KYIMEXTOUR

m.v. "F.Shalyapin"

«Քիմեքստուր-Երևան» ֆիրման հրավիրում է հրապուրիչ ճանապարհորդության «Ֆյոդոր Շալյապին» հարմարավետ ջերմանավով՝

12.09-25.09
Օդեսա - Նեապոլ - Մալթա - Պիրեյ - Ստամբուլ - Օդեսա

26.09-01.10
Օդեսա - Պիրեյ - Ստամբուլ - Օդեսա

«Քիմեքստուր-Երևան» ֆիրման և նավի անձնակազմը կապահովեն Ձեր լիարժեք հանգիստը և բարձրակարգ սպասարկումը շրջագայության ընթացքում:

Մեր հասցեն՝
Կորյունի փ., 5 Հեռ. 52-39-08, 52-31-44

Հայաստանի անասնաբուժության գիտահետազոտական ինստիտուտ

ԸՆՏԱՆԻ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԿԼԻՆԻԿԱ

Մենք պատրաստ ենք լուծելու ձեր յարնտանի բարեկամների հետ կապված բոլոր խնդիրները.

- Ամբուլատոր եւ ստացիոնար բուժում
- Վիրաբուժական եւ կոսմետիկական միջամտություններ
- Ծննդաբերական օգնություն
- Ախտաճանաչման միջոցառումներ
- Խորհրդատվություններ
- Շների խուզում

Մեր հասցեն. Էրեբունի փ. 12 (անասնաբուժական լաբորատորիայի հին մասնաշենք) հեռ. 45-16-11: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգել՝ 52-67-67, 22-78-35, 39-58-38 (ժամը 10.00 եւ ժամը 20.00-ից հետո)

CEMA

CENTRE DE MANAGEMENT D'ARMENIE

Հայաստանի Հանրապետության Անասնաբուժական-գյուղատնտեսական ակադեմիայի եւ ֆրանսիական CNVI ընկերության համատեղ ստեղծել են Հայաստանի մենեջերների ԿԵՆՏՐՈՆ ՍԵՄԱ, որը գործում է 1991 թվականից: Կենտրոնի նպատակն է պատրաստել բարձրորակ մասնագետներ շուկայական տնտեսության տարբեր ոլորտներում աշխատելու համար: ՍԵՄԱ կենտրոնը օգոստոսից կազմակերպում է 1994-95 թթ. ուսումնական տարվա ընդունելություն: Ուսումնառությունը բաղկացած կլինի 13 ցիկլերից, յուրաքանչյուրը մեկ շաբաթ տեւողությամբ, մեկ տարի կտրվածքով: Դասախոսության ծրագիրը.

■ Շուկայական տնտեսություն ■ Ձեռնարկությունը եւ նրա կազմակերպումը ■ Մենեջմենտ եւ մարդկային ռեսուրսներ ■ Արդյունաբերական արտադրության մեթոդներ ■ Հաշվապահություն ■ Ձեռնարկության ֆինանսական վերլուծությունը եւ հարաբերությունները դրամատան հետ ■ Մարկետինգ ■ Վաճառք ■ Միջազգային առեւտուրը եւ արտահանման տեխնիկան ■ Ձեռնարկությունների իրավունք ■ Համատեղ ձեռնարկություններ ■ Կառավարման ինֆորմատիկա ■ Բիզնես պլան:

Ունկնդիրները կարող են հաճախել ցիկլերից ցանկացածին բաց ընտրությամբ, ինչպես նաեւ բոլոր ցիկլերը հաջորդաբար: Դասերն անցկացնում են ֆրանսիացի փորձառու մասնագետները սինխրոն թարգմանությամբ: Դասընթացն ավարտողին է տրվում համապատասխան վկայականներ: ՍԵՄԱ կենտրոնը Ձեզ տեղեկացնում է, որ ուսումնական տարվա վերջում պատասխանատուների ողջ ցիկլին մասնակցած ունկնդիրներից լավագույններին կընձեռնվի հնարավորություն առաջարկելու տարբեր նախարարություններում, նրանց համակարգի ձեռնարկություններում, ինչպես նաեւ օտարերկրյա ֆիրմաներում աշխատանքի անցնելու համար:

Մանրամասն տեղեկություններ կարելի է ստանալ 56.51.94 հեռախոսով: Հասցեն՝ Հանրապետության 39 ՀՀ Անասնաբուժագյուղատնտեսական ակադեմիա

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համագործակցեք պրոֆեսիոնալների հետ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՏՆԵՐԸ

ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ (Նոմինալ արժեք)	ԴԻՎԻԴԵՆԴՆԵՐ	ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ
50 ԴՈԼԱՐ	6%	ԱՄՍԵԿԱՆ
50 ԴՈԼԱՐ	20%	ԵՌԱՄՍՅԱԿԱՅԻՆ
100 ԴՈԼԱՐ	50%	ԿԻՍԱՄՅԱԿԱՅԻՆ
500 ԴՐԱՄ	1000%	ՏԱՐԵԿԱՆ

1994 թ. նոյեմբերի 4-ից
ARMENTRUST
բաժնետիրական ընկերությունը
երաշխավորում է
բաժնետոմսերի սերտիֆիկատների
բացարձակ լիկվիդայնությունը

ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ (ԼԻՑԵՆԶԻԱ) Ն-1 0001
ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ ԲՏ 0005

Դա նշանակում է,
որ ընկերության բաժնետոմսերի
առք եւ վաճառքի ցանկացած կետում
դուք կարող եք
դրանք իրացնել նոմինալ արժեքից
բարձր գնով
Լայնածավալ սեփականաշնորհման սկզբից
ARMENTRUST ընկերության
բաժնետերերը
արտոնություններ կունենան
իրենց վաուչերների տնօրինման հարցում:
Մեկ անձի կողմից գնվող
բաժնետոմսերի քանակը
անսահմանափակ է

ԵՐԵՎԱՆ, ՄԱՇՏՈՑ-ՆՈՎԱ 27 (Մաշտոց-Նովա եւ Նալբանդյան խաչմերուկ)
Հեռ. 58 6718, 58 6719

NORINVEST

ՀԱՐԳԵԼԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ

Norinvest-ի տնօրենությունը ուրախությամբ տեղեկացնում է իր ավելի քան 22.000 հաճախորդներին նոր, հարմարավետ օֆիս տեղափոխվելու մասին, որը գտնվում է Նալբանդյան փողոցի թիվ 5 շենքում (մետրոյի «Հանրապետության հրապարակ» կայարանի դիմաց): Մենք համոզված ենք, որ մեր հետագա համագործակցությունը Ձեզ միայն երջանկություն ու բարեկեցություն կբերի:

Ընկերության ստեղծման երկրորդ տարեդարձի առթիվ պատրաստվում է մանրամասն հաշվետվություն նրա ինվեստիցիոն գործունեության մասին: Այսօր ցանկանում ենք հակիրճ ներկայացնել այդ գործունեության հիմնական ուղղությունները: Անխափան ապահովելով Ձեր ժամանակավորապես ազատ միջոցները եւ ուղղելով դրանք բիզնես-նախագծերի իրագործմանը, մենք առաջնորդվում ենք հետեւյալ սկզբունքներով. հուսալիություն, շահութաբերություն, ներթափանցելիություն, ղեկավարելիություն, հեռանկարայնություն:

Ամեն շաբաթ Norinvest-ի հաճախորդների համար կազմակերպվում են հանդիպումներ, որոնց ընթացքում կարող եք մոտիկից ծանոթանալ այն ձեռնարկություններին եւ նախագծերին, որոնցում ներդրված են Ձեր միջոցները:

Ստորեւ ներկայացնում ենք NORINVEST-ի ինվեստիցիոն գործունեության հիմնական ուղղությունների ցանկը.

- Խորհրդատվական կոմպյուտերային ընկերություն Հայաստանում (110 աշխատակիցներ, մասնաճյուղեր ԱՄՆ-ում, ԱՄԷ-ում եւ Ռուսաստանի Դաշնությունում): Պատվիրատուներ՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկ, այլ ռեսուրսային եւ մասնավոր բանկեր, «Սիմենս» ընկերություն (Գերմանիա), Ֆրանսիայի կրթության նախարարություն, «Միսալ» (ԱՄՆ) եւ ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի, Անգլիայի, Կանադայի, Ռուսաստանի Դաշնության մի շարք այլ ընկերություններ: AIM ամսագիր (ԱՄՆ), խորհրդատվական հոլդինգ
- Խոշոր եղջերավոր անասունների ֆերմա (250 գլուխ, օրական 1000 լիտր կաթ արտադրողականությամբ)
- Ձկնաբուծական ֆերմա (6000 ամսական հավկիթ)
- Ճագարաբուծական ֆերմա (ճագարների 300 ընտանիքի հավելյալ, թողարկումը օգոստոսին)
- Կաթի գործարան (ղշանիր, կաթ, թթվասեր, կարագ. արտադրողականությունը 10 տոննա մեկ հերթափոխում)
- Պանրի գործարան (մակարոնների, ջեմերի, հյութերի, կոմպոտների, տոմատի մածուկի արտադրության, արտադրողականությունը ժամում 12 տոննա. շահագործումը սեպտեմբերին)
- Հացի գործարան (ֆրանսիական սարքավորումներ, արտադրողականությունը 2400 կգ մեկ հերթափոխում եւ հրուշակեղենի արտադրության բուլղարական սարքավորումներ, արտադրողականությունը՝ 500 կգ մեկ հերթափոխում)
- Պաղպաղակի արտադրություն (իտալական համալիր, 500 կգ մեկ հերթափոխում)
- Համակցված կերերի փորձարարական համալիր (ավստրիական տեխնոլոգիայի օգտագործմամբ, թողարկումը սեպտեմբերին)
- Արտահանող ներկրող ընկերություն, որն ուղիղ պայմանագրերով աշխատում է այնպիսի աշխարհահռչակ ֆիրմաների հետ, ինչպիսիք են Philip Morris, Coca-Cola, Seagrams, Kraft General Food եւ այլ ընկերությունները
- Ապրանքների եւ արտադրանքի իրացման խորհրդատվական ցանց
- Շուրջօրյա աշխատող սուպերմարկետ՝ մեքենաների լայն տեսականիով (շահագործումը սեպտեմբերին)
- Հեռախոսակապով ավտոմեքենաների պատվերներ ընդունող շուրջօրյա աշխատող ընկերություն, որն ուղեւորափոխադրումները կատարում է ինչպես ԳԱԶ, «Ժիգուլի» մեքենաներով, այնպես էլ Mercedes ֆիրմայի նորագույն մոդելներով
- Կինոֆոտոկինոֆիլմերի արտադրության եւ մեքենաների տեխնոլոգիական սպասարկման ոլորտում մասնագիտացված ֆիրմա, խնջույքների եւ ընդունելությունների սպասարկում
- Փոստային ծառայություն Federal Express-ի հետ համատեղ (շահագործումը սեպտեմբերին)
- Մեկ միլիոն դոլար կանոնադրական հիմնադրամով առեւտրային բանկ (շահագործումը սեպտեմբերին): Հիմնադիրների թվում են արեւմտյան խորհրդատվական ֆինանսական կառույցները: 1995 թ. նախատեսվում է կանոնադրական հիմնադրամը հասցնել 10.000.000 դոլարի
- Ապահովագրական ընկերություն

Մանրամասներին կարող եք ծանոթանալ հետեւյալ հասցեով. Նալբանդյան 5: Հեռախոս՝ 56 19 31:

A STYLE

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան 23 Ամերիկյան 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1822 Տպաքանակ՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 15.08.1994 Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@